БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 167 (1171)
23 АВГУСТ
ШАНБА
1958 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Фестиваль кундалиги

✦ «Родина» кинотеатрида Грузия ССРнинг «Отар беваси», «Ўгай болалар» номли бадиий фильмлари ва Вьетнам Демократик Республикасининг хужжатли фильмлари кўриги бўлади.

✦ Фестиваль делегатлари шарафига Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси ҳузурида қабул маросими.

✦ Меҳмонларнинг истаги билан Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига борилади.

Халқ талантларини қунт билан тарбиялайлик

Шу кунларда пойтахтимизнинг маданият ва истироҳат паркларида ёқимли музика садолари, оромбахш, жўшқин қўшиқлар янграб эшитилмоқда. Паркка кирган кишилар ёзлик театр саҳналарида ёшларнинг хилма-хил программадаги концертларини тамоша қиладилар. Пойтахт тамошабинларини ўзларининг янги репертуарлари билан таништираётган ижодий коллективлар республикамизнинг турли областларидан келган ҳаваскорлик тўгаракларининг аъзоларидирлар.

Москвада бўладиган Ўзбекистон санъати ва адабиёти декадасига қатнашиш ҳуқуқига эга бўлиш учун ўтказилаётган халқ талантлари республика кўригида барча областлар, Қорақалпоғистон АССР, шу жумладан областимизнинг энг яхши ҳаваскорлари қатнашмоқда. Ҳаваскорлар республика кўригининг ўтказилиши маданий ҳаётимизда қувончли воқеа ва халқ орасидан етишиб чиққан ёш ижрочиларнинг санъат маҳоратига катта синовдир.

Областимизнинг турли шаҳар ва қишлоқларида саноат корхоналари, ўқув юртлари, муассаса, колхоз ва совхозларда кўп минг кишилик халқ талантларини ўз бағрига тортган хилма-хил ҳаваскорлик тўгараклари ишлаб турипти. Бу тўгаракларда санъат даргоҳига биринчи қадам қўйган, ўз талантларини такомиллаштиришга бел боғлаган ҳаваскорлар учун қулай шароитлар яратилган. Маданият уйлари ва саройлари, клублар ҳамда бошқа маданий-оқартув муассасалари улар ихтиёрига берилган. Тегишли ташкилотлар ҳаваскорлар коллективларини музика асбоблари, декорация ускуналари, кийим-кечак ва бошқа зарур буюмлар билан етарли миқдорда таъминламоқдалар.

Партия ва ҳукуматимизнинг доимий ғамхўрлигини сезиб турган келажаги порлоқ халқ талантлари турли тўгаракларга уюшиб, ўз қобилиятларини камолга етказмоқдалар, тамошабинларга манзур бўладиган янги репертуарларни тайёрламоқдалар. Улар орасида талантли артистлар ва истеъдодли санъаткор кадрлар етишиб чиқмоқда. Бу, қувончли ҳолдир, албатта.

Яқинда бўлиб ўтган Тошкент область бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг кўриги областимизда янгидан-янги халқ талантларининг етишиб чиқаётганлигини кўрсатди. Кўрикка областимизнинг шаҳар ва қишлоқларидан 300 га яқин ҳаваскорлик коллективи қатнашди. Кўрикда Янгиер бинокорлари, Чирчиқ машинасозлари, Бекобод металлурглари, Оҳангарон шахтёрлари, Паркент чорвадорлари, Янгийўл ва Сирдарё пахтакорлари ўз маҳоратларини намойиш қилдилар. Оққўрғонлик Ортиқов, чинозлик Юсупов, Ҳошимов, ўртачирчиқлик З. Пўлатова, қорасувлик ёш ҳаваскор М. Содиқова, ўртасаройлик Акбаров ва Ҳайдаровларнинг ижрочилик қобилиятига юқори баҳо берилди. Кўрикда ҳаваскорлар завқ ва маҳорат билан ижро этган 35 та номер танлаб олиниб, республика кўригига тавсия этилди.

Ҳаваскорларнинг республика кўриги халқимиз орасидан етишиб чиқаётган талантли музикачиларнинг, ашулачиларнинг, ўйинчиларнинг ижодий маҳоратларини оширишга ижобий таъсир кўрсатади, уларнинг орасидаги энг истеъдодли ижрочилар декадага юборилади. Декадага қатнашиш ҳуқуқига эга бўлиш — ҳаваскорлар учун катта шарафдир.

Ҳаваскорлик тўгаракларининг қатнашчилари совет санъатининг пропагандистларидирлар. Улар совет композиторларининг янги асарларини оммалаштиришда катта роль ўйнайдилар. Шунинг учун ҳам ҳаваскорлик тўгаракларининг раҳбарлари ўз репертуарларини бойитишлари, уларни совет воқелигидан олинган, актуал темаларда ёзилган асарлар билан мустаҳкамлашга жиддий эътибор беришлари керак.

Оммавий қўшиқларни, бадиий асарларни кенг тарқатишда ижодий ташкилотларнинг зиммасига катта вазифалар юкланган. Бу ташкилотлар ёзувчилар ва композиторлар билан ижодий ҳамкорликни мустаҳкамлаб, санъатга ишқивоз халқимизнинг юксак талабига жавоб берадиган асарлар яратишга эришишлари зарур. Ёзувчиларимиз ва композиторларимиз ҳаваскорлик коллективлари учун халқимизнинг дидига мос келадиган, унга бадиий завқ берадиган, меҳнатда, курашда янги зафарларга илҳомлантирадиган асарлар яратишга интилишлари лозим.

Ҳаваскорлик тўгаракларининг ижодий муваффақиятлари маҳаллий партия, совет ташкилотларининг амалий ёрдам кўрсатишларига боғлиқдир. Қаерда ҳаваскорлик тўгарагига қулай шароит яратилиб, халқ талантлари меҳр билан тарбияланаётган бўлса, у жойда ижодий иш барқ уриб яшнайди. Тошкент тўқимачилик комбинати, Политехника институти, Тошкент темирйўлчилари бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг ижодий муваффақиятлари бутун республикага маълум. Октябрь районидаги «Шарқ юлдузи», Ўртасарой районидаги «Полярная звезда», Оржоникидзе районидаги Сталин номли колхозларда қишлоқ ҳаваскорларига доимий ғамхўрлик кўрсатилмоқда. Колхоз правлениелари ва бошланғич партия ташкилотлари бу тўгаракларни мустаҳкамлаш учун алоҳида маблағ ажратиб, ҳаваскорга ўзларининг ижрочилик маҳоратларини оширишлари ва колхозчиларга маданий хизмат кўрсатишни яхшилашлари учун барча имкониятларни яратиб берганлар.

Лекин шуни эътироф қилмоқ керакки, ҳаваскорларнинг республика кўригига тайёргарлик кўришда айрим районларда жиддий камчиликларга йўл қўйилди. Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари кўрик комиссияларини тузиш билан чегараланиб қолдилар. Бўка, Қуйи Чирчиқ, Паркент, Верхне-волинск ва Гулистон районларидаги кўпчилик колхозларда бадиий ҳаваскорлик тўгараклари тузилмаган. Бу районларда асосан мактаб ўқувчиларидан иборат коллективлар ишлаб турипти. Область Маданият бошқармаси, Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ҳузуридаги Санъат ишлари бошқармаси, Республика халқ ижоди уйи, шунингдек маҳаллий партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари бу районлардаги ҳаваскорлик тўгаракларини мустаҳкамлаш ва уларнинг ижодий фаолиятини кучайтириш масалалари билан жиддий шуғулланмаётирлар.

Шаҳар ва район партия ҳамда совет ташкилотлари халқ талантларини тарбиялашга алоҳида эътибор беришлари, ҳаваскорлик тўгаракларини мустаҳкамлашда йўл қўйилган камчиликларни узил-кесил бартараф қилиб, халқ талантларининг ижодий юксалиши учун зарур бўлган ҳамма шароитларни яратиб беришлари, ҳаваскорлик тўгаракларига амалий раҳбарликни тобора кучайтиришлари керак.

Совет кишиларининг бахт-саодати, гўзал ҳаёти, порлоқ истиқболини куйлаётган чинакам халқ талантларини қунт билан тарбиялайлик!

Руминия Ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари

ўртоқ Георге ГЕОРГИУ-ДЕЖГА

Руминия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси

ўртоқ Киву СТОЙКАГА

Руминия Халқ Республикаси Буюк Халқ Мажлиси Президиуми Раиси

ўртоқ Ион Георге МАУРЕРГА

Қадрли ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, ССР Иттифоқи Министрлар Совети ва СССР Олий Совети Президиуми Сизни ва Сиз орқали бутун румин халқини миллий байрам — Руминия фашистлар зулмидан озод қилинган кун билан чин кўнгилдан табриклайдилар.

Руминия Ишчи Партиясининг раҳбарлиги остида манфур фашизм бўйинтуруғини улоқтириб ташлаган, халқ ҳокимияти ўрнатган ва ишонч билан социализм қурилиши йўлидан бораётган қардош румин халқи учун совет кишилари фахрланмоқдалар. Ишчилар синфининг, деҳқонларнинг ва интеллигенциянинг фидокорона меҳнати туфайли Руминия Халқ Республикаси ўтган 14 йил мобайнида экономика, маданиятни ривожлантириш ҳамда меҳнаткашларнинг турмуш даражасини ошириш соҳасида ажойиб муваффақиятларга эришди.

Мамлакатингизнинг муваффақиятлари ҳокимиятни ўз қўлига олган ва янги ҳаёт қуриш йўлидан оғишмай бораётган халқнинг қандай афзалликларга ва имкониятларга эга эканлигини яққол кўрсатиб турибди. Бу муваффақиятлар халқ демократик тузумнинг ҳаётчанлигини ҳамда марксизм-ленинизм илҳомбахш идеяларининг буюк ўзгартирувчи кучини амалда яққол тасдиқлайди.

Руминия Халқ Республикаси меҳнаткашлари социалистик мамлакатлардаги қардош халқларнинг ягона оиласида социалистик лагерни янада мустаҳкамлаш учун актив курашмоқдалар. Социализм лагерининг енгилмас қудрати ва бирлиги социалистик мамлакатлар бундан буён эришадиган муваффақиятларнинг ишончли гаровидир, тинчликнинг мустаҳкамланишини ва империалистик агрессорларнинг ҳар қандай кирдикорларига қарши халқларнинг хавфсизлигини таъминлайдиган гарантиядир.

Руминия Халқ Республикаси тинч-тотув яшаш принципларини изчиллик билан амалга ошира бориб, тинчликсевар ташқи сиёсатни амалга оширишда катта муваффақиятларга эришди ҳамда тинчлик учун курашдан иборат умумий ишга муносиб ҳисса қўшмоқда. Социалистик Руминиянинг халқаро алоқалари ва обрўси ўсганлиги бунга далилдир.

Мамлакатларимиз ўртасида қардошларча ўзаро ёрдамга, давлат суверенитетини ва миллий мустақилликни тўла ҳурмат қилишга асосланган ҳар томонлама ҳамкорлик кун сайин ўсиб бормоқда ва мустаҳкамланмоқда. Пролетар интернационализми принципларига содиқ бўлган Совет Иттифоқи совет ва румин халқларининг манфаатларини кўзлаб, социализм лагери манфаатларини кўзлаб, халқ-демократик Руминия билан дўстлик ва ҳамкорликни бундан буён ҳам тобора ривожлантиради.

КПСС Марказий Комитети, ССР Иттифоқи Министрлар Совети ва СССР Олий Совети Президиуми Руминия Ишчи Партиясига, Руминия Халқ Республикаси Ҳукуматига, шахсан Сизга ва меҳнатсевар бутун румин халқига ўз мамлакатингизда социализм қуришдек олижаноб ишда янада муваффақиятларга эришувингизни чин қалбдан истайдилар.

Совет Иттифоқи билан Руминия Халқ Республикаси ўртасидаги бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик халқларимизнинг бахт-саодати йўлида, тинчлик ва социализм кучларини мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида яшасин ва тобора кучайсин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ, ССР ИТТИФОҚИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ РАИСИ Н. ХРУШЧЕВ

ССР ИТТИФОҚИ ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ РАИСИ К. ВОРОШИЛОВ

Москва, Кремль.
1958 йил 22 август.

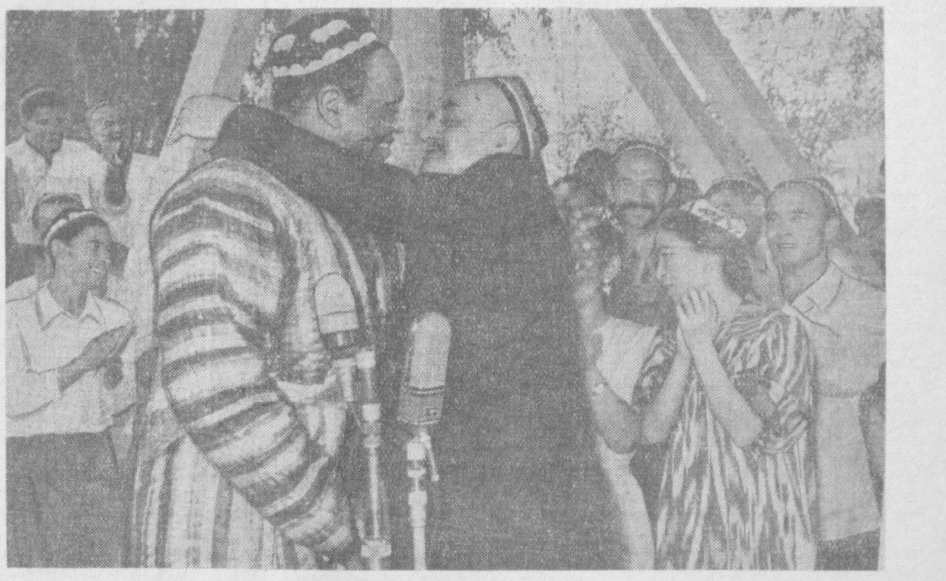

Суратда: Поль Робсон ва Октябрь районидаги «Шарқ юлдузи» колхозининг раиси, уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов.

Б. Фомичев фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

Халқлар дўстлиги кечаси

22 август кечаси Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашларининг эсида узоқ вақт сақланиб қолади. Марказий «Пахтакор» стадионига борадиган шаҳар йўлларидан қатор-қатор автомашиналар, пиёдалар тўхтовсиз қатнаб турдилар. 50 минг кишини сиғдирадиган стадион трибуналари Тошкентнинг ҳурматли меҳмони, ажойиб ашулачи ва тинчлик учун машҳур курашувчи Поль Робсон билан, Осиё ва Африка мамлакатлари кинофестивали қатнашчилари ва меҳмонлари билан учрашишни истаган ҳамма кишини сиғдира олмайдиган бўлиб кўринар эди.

Трибуналар одамлар билан лиқ тўлиб кетди. Тўпланган кишиларнинг назарлари чароғон майдончага қаратилган. Мана шу майдончада жилмайиб турган Поль Робсон пайдо бўлади. Ҳамма ўрнидан туради. Стадионда гулдурос қарсаклар янграйди.

Концерт бошланиши олдидан Ўзбекистон ССР Маданият министри С. О. Азимов меҳмонни қизғин табриклади ва унга ижодий муваффақиятлар тилади. Болалар гулдасталар тақдим этдилар, Робсонга қизил пионер галстугини тақдилар.

Поль Робсон табрик учун самимий ташаккур изҳор қилади. Стадионнинг кенг майдони устида, кўчаларда ўрнатилган карнайлардан, шу кеча телевизор экранлари олдида ўтирган меҳнаткашларнинг квартираларида кенг ва бахтли Совет мамлакати тўғрисидаги қўшиқ янграб эшитилди. Қўшиқ кетидан қўшиқ айтилади. Бу қўшиқлар тингловчини гўё мамлакатдан мамлакатга олиб боргандай бўлади. Мана, «Ноченька» номли лирик қўшиқнинг мелодияси жаранглайди, унинг кетидан негрларнинг бахтсиз қисмати тўғрисидаги ғамгин негр қўшиқлари айтилади. Бироқ Поль дунёдаги барча халқлар бахтиёр ва эркин яшайдиган замон келажагини билади. Бунинг учун эса курашмоқ керак. Америка халқининг халқлар озодлиги учун курашда ҳалок бўлган қаҳрамони Жен Хилл ҳақидаги қўшиқ гўё эртаги куннинг гимни бўлиб янграйди.

Стадионда янгидан-янги ашула овозлари эшитилади. Поль Робсон «Эй ухнем!» ашуласини айтади, «Шодлик қасидаси»нинг садолари гўё худди келгусининг гимнидек янграйди. Сўнгра «Хитой болалар қўшиғи» айтилади. Бу қўшиқнинг текстини Робсон ўзбек тилида сўзлаб берди. Мамнун бўлган тингловчилар севикли артистни гулдурос қарсаклар билан қутлайдилар.

Кечада Поль Робсон билан бирга ўзбек санъати усталари концерт бердилар. Ёшларнинг «Баҳор» ансамбли Фарғона, Андижон рақсларини, қадимги ўзбек халқ рақсларини ижро этди.

Концерт тамом бўлай деб қолди. Яна Поль Робсоннинг саҳнада пайдо бўлиши гулдурос қарсаклар билан кутиб олинади. Стадионда яна «Широка страна моя, родная!» қўшиғининг мелодияси янграйди. Бу сафар Поль Робсон бу қўшиқни ўзбек тилида айтади. Тўпланган кишилар унинг ҳаяжонга келтирувчи ашулаларини зўр эътибор билан тинглайдилар.

Музиканинг сўнгги садолари тингандан кейин минг-минглаб кишилар яна ўринларидан туриб, севикли артист — тинчлик учун курашчини қизғин табриклайдилар.

ПОЛЬ РОБСОНГА

Акмал ПЎЛАТ

(Қ Ў Ш И Қ)

Овозингни олам тинглар, Поль Робсон,
Тинчлик учун курашувчи чин инсон.
Туганмасдир сенда мардлик, жасорат,
Бардошингга қойил бугун кенг жаҳон.

Наъраларинг уфқлардан ошмоқда,
Зўр денгиздай тўлқинланиб тошмоқда.
Халқинг каби пок юраксан, Поль Робсон,
Қўшиғингга қўшиқлар туташмоқда.

Совет халқи сени севар юракдан,
Қаҳрамонлар қайтмас орзу-тилакдан.
Дўстлик эрур қўшиғингнинг ғояси,
Сен куйласанг, ором олар юрак-тан.

Овозингни олам тинглар, Поль Робсон,
Тинчлик учун курашувчи чин инсон.
Туганмасдир сенда мардлик, жасорат,
Бардошингга қойил бугун кенг жаҳон.

Ростов области қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари давлатга пландан ташқари ғалла топшириш ва сотиш мажбуриятини бажардилар

Дон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ғалла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажариб, давлатга пландан ташқари 28 миллион пуд дон топшириш ва сотишга қарор берган эдилар. Дон ғаллакорлари бу мажбуриятни шараф билан бажардилар. 20 августгача давлат омборларига жами 115 миллион пуд ғалла ёки пландагидан 28 миллион пуд кўпроқ ғалла топширилди. Давлатга ғалла топшириш ва сотиш давом этмоқда.

Республика пилла тайёрлаш планини бажарди

Республика колхоз ва совхозлари пахтакорларнинг Москвадаги Бутуниттифоқ кенгашида пиллачилик юзасидан олинган мажбуриятларни бажариш учун курашиб, қуртни жадал усулда боқиш методларини кенг жорий этиб, пилла тайёрлаш йиллик планини бажардилар. Давлатга 140 минг центнер ёки ўтган йилдагига қараганда 33 минг центнер кўп, асосан юқори маҳсулли оқ пилла топширилди.

Сурхондарё, Бухоро, Самарқанд ва Қашқадарё областлари пилла тайёрлаш планини анча ортиғи билан адо этдилар.

Колхоз ва совхозлар бу йил топширган пилласи учун давлатдан 1957 йилдагига қараганда 100 миллион сўм кўп пул олади.

Давлат тайёрлаш пунктларига пилла топшириш давом этмоқда.

Калинин район қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ўзаро текшириш бригадаси Москва область Луховицкий районига жўнаб кетди

Яқинда Калинин район қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг ўзаро текшириш бригадаси Москва область Луховицкий районига жўнаб кетди. Бригада составида Сталин номли колхознинг сут соғувчиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳикоят Абдуллаева, «Коммунизм» колхозининг ферма мудири М. Ирисметов, Карл Маркс номли колхознинг донгдор сут соғувчиси Бўринисо Исҳоқова, «Октябрь самараси», Генерал Раҳимов номли колхозларнинг раислари С. Муҳамеджонов, М. Маъмуров, шунингдек колхоз ишлаб чиқаришининг бошқа илғорлари бор. Делегацияга район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ғ. Мажидов раҳбарлик қилади.

Ўзаро текшириш бригадаси аъзолари Москва атрофидаги колхоз чорвадорлари социалистик мажбуриятларини қандай бажараётганликлари билан танишадилар, шунингдек мусобақадош ўртоқларидан илғор тажрибаларни ўрганиб қайтадилар.

(ЎзТАГ).

ФЕСТИВАЛЬ ФИЛЬМЛАРИ

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИНИНГ КИНОФЕСТИВАЛИ 1958 ТОШКЕНТ

«Ўзбекистонимизга келинг»

Ўзбекистон — СССР халқларининг қардошлик оиласида гуллаб-яшнаб, хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида мисли кўрилмаган ютуқларни қўлга киритмоқда. «Ўзбекистонга келинг» номли ҳужжатли фильм ана шу серқуёш республикамиз ҳақида ҳикоя қилади. Сценарий авторлари С. Муҳаммедов ва Ю. Каравкин ўртоқлар. Тошкент киностудияси ишлаб чиқарган бу фильм тамошабинларни ўзбек халқининг ўтмиши, шоирлари, олимлари, маданияти ва қадимий ёдгорликлари билан таништиради.

...Республикамизнинг бепоён пахта далалари, хушманзара жойлари, кўк билан ўпишган тоғ чўққилари, унумдор водилар ва ястаниб ётган чўлларни ифодаловчи кадрлар бирин-кетин кўз олдимиздан ўтади.

Мана Мирзачўл... У асрлар бўйи сувсиз қақраб ётди. Революциядан олдин бу унумдор ерга сув чиқаришга кўп марта урилилган. Лекин кетмон, лом билан бу муаммони ҳал қилиб бўлмаган. Ниҳоят шундай пайт келдики, инсон қудратли техникага эга бўлди, табиатнинг ҳар қандай ўжарлигини енгадиган бўлди. Ўзбек халқи ҳам Мирзачўлга юриш бошлади. Қудратли техника, иродали кишиларга бардош беролмай чўл чекинмоқда. Навқирон Янгиер шаҳри, бепоён пахта далалари шундан дарак беради...

Фильмдаги нефть корхоналари, тўқимачилик комбинати ва фабрикалари, машинасозлик заводлари, олимларнинг лабораторияларини тасвирловчи кадрлар диққатингизни тортади. Коммунизм қуришда актив қатнашаётган хотин-қизлар ва Ватан бахт-саодати йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилаётган кишиларни кўриб завқланасиз.

Фильм охирида тамошабинларга: «Ўзбекистонимизга келинг, биз сизга ўз ватанимизни бир бошдан кўрсатамиз», деб мурожаат қилинади.

Кишида ажойиб таассурот қолдирувчи бу фильмни М. Қаюмов постановка қилган. Операторлар А. Мирумян ва М. Пенсон ўртоқлар олган суратлар ёрқин чиққан.

«Шахсан маълум»

Камо лақаби билан донг чиқарган Семён Аршакович Тер-Петросян ўзининг бутун онгли ҳаётида партия ва ишчилар синфи иши учун курашиб, ажойиб жасоратлар кўрсатган. Арман халқи орасидан чиққан бу профессионал революционер 4 марта ўлим жазосига ҳукм этилади. Аммо у, ҳар сафар ҳам қамоқ камераси ва судда ўзини тута билади, пайт пойлаб соқчилар қўл остидан қочиб қутилади ва яна революцион ишни давом эттиради. Унинг жосур ва чаққонлиги, руҳан тетиклиги дўстларинигина эмас, ҳатто душманларини ҳам ғоят ҳайратда қолдиради. В. И. Ленин ҳам Камонинг революцион фаолиятига юксак баҳо берган эди.

«Арменфильм» киностудияси ишлаб чиқарган «Шахсан маълум» номли бадиий фильм ўз халқининг асл фарзанди ана шу Камонинг революцион фаолиятини тасвирлашга бағишланган.

1905 йил... Петербургдан узоқ Тифлисга курьер поезди келмоқда. Бу поездда Тифлис революционерларига динамит олиб келиниши керак. Бироқ уни ким олиб келаётган экан? Одамлар билан лиқ тўлган 3-класс вагонида ўтирган, оддий ишчи кийимидаги мулраб келаётган қари кишими? Ёки кўринишидан деҳқонга ўхшаган, икки катта чемоданга диққат билан тикилиб келаётган аёлми? Йўқ! Асло улар эмас. Динамитни олифта кийинган князь, аристократ, жандарма полковнигининг шериги, чиройли ёш офицер йигит олиб келмоқда. Аслини олганда гвардия офицери формасини кийиб олиб, ўзини князь деб таништираётган бу йигит толмас курашчи Камо эди.

..Тифлисдаги марказий майдон.. Бу ерда маҳаллий молия ишларини бошқарувчи идора биноси жойлашган. Идорага камбағал деҳқонлардан уриб-сўкиб йиғиб олинган солиқлар ортилган карета келиши керак. Маҳаллий ҳокимият бирор ҳодиса юз бергудек бўлса олдини олиш чорасини ҳам кўриб қўйган: майдонда отлиқ ва пиёда полициячилар навбатчилик қилиб юрибди. Бирдан шу тобда олдинма-кетин портлашлар бошланади. Пул олиб келаётган карета думбалоқ ошади. Шайланиб турган одамлар каретага ташланиб қоп-қоп пулларни олиб бир зумда кўздан ғойиб бўладилар. Булар кўринишидан полиция одамлари. Бошлиғи ҳам полиция формасини кийган киши. Аммо тамошабин диққат билан қараса ҳалиги бошлиқ Камо эканини дарҳол билиб олади. Камо ва унинг шериклари ўз ҳаётлари учун хавфли бўлган ғоят муҳим топшириқни муваффақият билан бажарадилар.

Фильмда тасвирланган Берлин турмаси эпизодларини киши зўр ҳаяжон билан тамоша қилади. Россия ҳукумати маъмурлари қўлига тушмай ва чор охранкасига революционерлар устидан суд процесси ўтказиш учун баҳона бўлмасин, деб турмада Камо ўзини жиннилликка солади. Камо ўзи учун жуда оғир бўлган, аммо суд экспертизаси учун ниҳоятда ишончли бўлган «касал» — оғриқни сезиш қобилияти йўқ деган касални танлайди. У, икки ярим йилгача ўзини шу кўйга солади. Даҳшатли экспертиза қийноқ ва калтакларга бардош бериб, Камо медикларни ҳақиқатдан ҳам оғриқ сезмаётганига ишонтиради ва ўз мақсадига эришади.

Фильм оптимистик руҳда тугайди: Камо соғ-саломат қолиб, яна ўз ишини давом эттиради. Ана шундай фидокорлар туфайли революция ғалаба қозонади.

Сценарий автори М. Максимов, режиссёрлар С. Кеворков ва Э. Карамян, оператор М. Дилдарян ўртоқлар кишини ҳаяжонга солувчи, катта тарбиявий аҳамиятга эга бўлган фильм яратиб фойдали иш қилганлар. Фильмда бош ролларни ижро этган Б. Смирнов (В. И. Ленин), А. Кобаладзе (И. В. Сталин), М. Пастухова (Н. К. Крупская), Г. Тонуни (Камо) ўртоқлар ва бошқа актёрлар ўзлари танлаб олган образларни таъсирли қилиб яратиб, катта ижодий муваффақиятга эришганлар. Композитор А. Бабажанян ёзган музика тамошабин таассуротини янада оширади

«Азиз докторимиз»

Дам олиш уйида 17 йилдан бери ишлаб келаётган доктор Лавров қизидан хат олмаганида 60 ёшга тўлган куни эсида ҳам йўқ эди. Қизи 60 ёшга тўлиши билан табриклабди. Лавров хатни ўқиб хўрсиниб қўяди. Докторни табриклаш учун ёшликдан яқин бўлган дўстларидан бири келади. У, ўзи билан қизиқ бир совға — типратикон олиб келибди. Икки кекса ўтиришиб обдон суҳбатлашишади, қариялар ҳақида ҳазил қўшиқлар айтишади.

Халқ соғлиги учун курашадиган докторни табриклайдиган наҳотки бошқа дўстлари бўлмаса, деб ўйларсиз. Докторнинг дўстлари бор, улар жуда кўп. Олмаота киностудияси 1958 йилда ишлаб чиқарган «Азиз докторимиз» номли бадиий фильм ана шу дўстларнинг доктор Лавровга нисбатан самимий ҳурматлари, камтарин юбилярни хурсанд қилиш учун ҳаракат қилишлари тўғрисида ҳикоя қилади.

Ёш физкультурачи қиз ва унинг севган йигити ёш рассом кекса доктор ҳаётидаги бу кунни хушчақчақлик билан ўтказиш ҳаракатига тушадилар. Улар ўзларининг таниш-билиш артистларини юбилей кечасига таклиф қилиш учун шаҳарга қараб йўл оладилар. Лекин улар қайси бир артистга мурожаат этмасинлар ҳаммасидан салбий жавоб оладилар. Улар гўё худди шу куни жуда банд эмишлар. Икки ёш роса ғамгинликка тушишади. Лекин фильм қаҳрамонлари бир хатога йўл қўядилар: улар кимнинг шарафига концерт ташкил этмоқчи бўлганликларини артистларга айтмайдилар. Ҳақиқатда эса санъат аҳиллари ўз ташаббуслари билан азиз докторни 60 ёшга кирган кунида хурсанд қилмоқчи эканлар. Шунинг учун физкультурачи қиз билан ёш йигитга артистларнинг ҳаммаси «бандмиз» деб жавоб берардилар.

Фильм Лавровнинг «Инсон кўнглини кўтариш — уни даволаш каби муҳимдир», деган севимли сўзлари билан тугайди.

Бу фильмни ишлашда сценарий ва қўшиқлар текстининг автори Я. Зискинд, постановкачи режиссёр Шакен Айманов, бош оператор М. Беркович, композитор Зацепин ўртоқлар ва ролларни ижро этган артистлар катта ижодий меҳнат сарфлаганлар.

ТИНЧЛИК ВА ДЎСТЛИК КИНОФЕСТИВАЛИ

Арманистон ва Бирма фильмларига кўрик

Осиё ва Африка мамлакатлари фестивалининг машъали Тошкентда уч кундан бери ёниб турибди.

22 августда «Ватан» театри залига тўпланган тамошабинлар, бу ерга келган фестиваль қатнашчилари ва меҳмонлари — чет эллардан, Совет Иттифоқи республикаларидан, Москва ва Ленинграддан келган меҳмонлар ўша куни ўз санъатларини намойиш қилган Арманистон вакилларини самимий табрикладилар.

Фестивални ўтказиш ташкилот комитетининг аъзоси, Қозоғистон халқ артисти Ш. Айманов қисқача кириш нутқидан кейин залдагиларни Арманистон ССР делегациясининг аъзолари: республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби А. Ай-Артьян, «Арменфильм» студиясининг директори М. Давтян, режиссер республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Э. Карамян, «Арменфильм» студияси сценария бўлимининг редактори С. Ризаев билан таништирди. Делегация аъзоларининг ҳаммасига гулдасталар тақдим этилди.

Жавоб нутқи сўзлаган кинорежиссер Э. Карамян самимий кутиб олинганликлари учун ташаккур изҳор қилди ҳамда совет кишилари тўлиб-тошган дўстлик, инсонпарварлик ва қардошлик руҳи Арманистон кино ходимларини ер юзида тинчлик ва бахт-саодат учун курашга даъват этадиган кино санъати асарларини яратишга илҳомлантирмоқда, деб таъкидлади.

Арманистон делегацияси фестивалга олиб келган картиналарга кўрик бошланади. Тамошабинлар, фестиваль қатнашчилари ва меҳмонлар «Шаҳсан маълум» деган бадиий фильмни самимий кутиб олдилар. Бу фильмда арман халқининг қаҳрамони, халқ ўртасида Камо деган партиявий лақаби билан машҳур бўлган Семен Петросян тўғрисида ҳикоя қилинади. Шунингдек, «Биринчи севги ҳақида қўшиқ» деган янги музикали кинокартина ва «Арманистон архитектураси» деган ҳужжатли фильм ҳам кўрсатилди.

Тушдан кейин «Ватан» кинотеатри Бирма делегацияси ихтиёрига бериб қўйилди. Залдагилар узоқ мамлакатдан келган азиз меҳмонларни—кино ва саҳна давлат департаментининг директори У Лунг По Занни (делегация бошлиғи), делегация аъзолари — давлат фильмлари бошқармасининг ходими У Кин Мунг Джини, киноартистлар У Тейн Зо ва До Мей Луингни, режиссер У Ньи Буни узоқ давом этган гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Бирма кинематографистларини фестиваль ўтказувчи ташкилот комитетининг аъзоси Ш. Айманов самимий табриклади. У Бирма санъат арбобларига янгидан янги ижодий муваффақиятлар тилади.

Делегация номидан Бирма кино арбоби, режиссер У Ньи Бу сўзга чиқди.

— Биз, — деди у, — Тошкент фестивалида қатнашишдан ҳамда ўз ҳамкасбларимизни ва Ўзбекистон пойтахти аҳолисини Бирма артистлари, режиссерлари, операторларининг ижоди билан таништиришдан хурсандмиз. Биз Тошкентда ўтказилган кунларни ҳамиша эсимизда сақлаймиз.

Табрик нутқларидан кейин фестивалга тақдим этилган Бирма кинофильмлари кўрсатила бошлайди. Тўпланган кишилар «Эгизак опа-сингил» номли бадиий фильмни ҳамда «Сув байрами» номли ҳужжатли фильмни зўр завқ билан кўрдилар.

Арманистон ва Бирма вакиллари билан учрашув, бу мамлакатларнинг киносанъати асарларига кўрик халқлар ўртасидаги дўстликнинг ёрқин намойишига айланди.

* * *

Осиё ва Африка мамлакатлари кинофильмлари фестивалида қатнашиш учун Покистон делегацияси бугун Ўзбекистон пойтахтига келди. Делегация составида фильмлар ишлаб чиқариш ва прокатга бериш уюшмасининг президенти Гул жаноблари (делегация бошлиғи), уюшманинг бош секретари Исмоил Нур жаноблари ҳамда мамлакатнинг машҳур киноартисти Нуржаҳон хоним бор. Покистонлик меҳмонлар фестивалда «Посбонлар» («Гвардиячилар») деган бадиий фильмни ва киносанъатининг бошқа асарларини кўрсатадилар. (ЎзТАГ).

Янгиер шаҳрининг қиёфаси кундан-кунга ўзгариб бораётир. Кенг майдонларда муҳташам, чиройлик кўп қаватли биноларнинг сони кўпайиб бормоқда. Кўчаларга турли хил дарахтлар ўтқазилиб, йўллар асфальтланаётир. Суратда: Янгиер шаҳридаги Советская кўчасининг кўриниши.

Р. Шамсутдинов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

„Коммунизм" колхозида қурилиш ишларининг ташкил этилиши

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати мамлакатимизда уй-жой танқислигини яқин 10-12 йил ичида тугатиш ҳақида конкрет программа тузиб бердилар. Областимизнинг қишлоқ районларида ҳам шаҳарлар билан бир қаторда қурилиш ишлари авж олиб бормоқда. Уй-жой, маданий-маиший муассасалар, шунингдек хўжалик бинолари кўплаб қурилаётир. Ҳозирги вақтда областимиз қишлоқларининг қиёфаси тамомила ўзгариб бормоқда. Илгариги пастқам уйлар, тор кўчалар ўрнида кўркам типовой бинолар, кенг текис кўчалар пайдо бўлаётир.

Буни Калинин районидаги колхозлар мисолида яққол кўриш мумкин. Бу районда кейинги йиллар ичида бинокорлик ишлари айниқса кенгайиб кетди. Ҳар йили жуда кўплаб уй-жой бинолари фойдаланишга топширилмоқда. Агар, 1955 йилда ҳаммаси бўлиб 14 минг 600 квадрат метр уй-жой биноси қурилган бўлса, 1957 йилда 25 минг квадрат метрдан ортиқ уй-жой бинолари фойдаланишга топширилди. Бу йил колхозчилар ўз куч ва маблағлари билан 30 минг квадрат метр уй-жой майдони қуриб олишга аҳд қилишган. Шу йилнинг ўтган ойлари ичида район бўйича 282 оила янги уйларга кўчиб кирди. Йил охиригача яна 250 га яқин типовой уй-жой бинолари қурилади.

Уй-жой ва бошқа объектларнинг колхоз маблағи ҳисобига колхозчи бинокорлар томонидан қурилаётганлиги ижобий натижалар бермоқда. Ҳар бир колхозчи оиласи бундай уйларни кейинчалик ўз жамғармаси ҳисобига бемалол сотиб ола олади.

«Октябрь самараси» колхозининг правлениеси артель аъзолари учун кўпгина уй-жой бинолари қуришни бошлаган. Тажриба учун қурилган бундай уйларнинг деворлари хом ғиштдан тикланди, томи шифер билан ёпилди, пол қилинди. Фойдали майдони 28 квадрат метрга тенг бўлган бу уйларнинг ҳар бири учун 5 минг 712 сўм сарфланди. Унинг бир квадрат метрига ўрта ҳисобда 204 сўм харажат қилинди.

Айниқса райондаги «Коммунизм» колхозида олиб борилаётган қурилиш ишлари диққатга сазовордир. Бу коллектив хўжалик ҳар бир квадрат метр уй майдонининг арзон бўлишини таъминлашда район бўйича энг юқори кўрсаткичга эришди. Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти кейинги икки йил ичида қурилиш ишларини комплекс ривожлантиришга катта эътибор бермоқда. Агар 1953 йилда қурилиш учун ҳаммаси бўлиб юз минг сўм ажратилган бўлса, 1957 йилга келиб бу ишга 544 минг сўм харажат қилинди. Типовой лойиҳалар асосида қурилган юзлаб уй-жойлар, ўнларча чорвачилик, ишлаб чиқариш ва маданий-маиший бинолар колхоз қишлоғининг қиёфасини тамомила ўзгартириб юборди. Бултур 127 бош қорамол сиғадиган механизациялашган молхона, озуқа тайёрлаш кухняси, чўчқахона, пахта сушилкаси, 600 ўринли ёзлик кино-театр ва бошқа бинолар қад кўтарди. Колхозчилар жамғарган маблағлари эвазига 93 та типовой уйлар қуриб олдилар.

Колхозда тракторлар ва бошқа машина-механизмлар турадиган бостирма қурилди. Унинг майдони 200 квадрат метрдир. Бундан ташқари иккита темирчилик ҳамда унча катта бўлмаган ремонт-механика устахонаси қурилди. Шундай бўлса ҳам колхоз хўжалиги ва айниқса колхозчилар уй-жой, маданий-маиший биноларга ҳали ҳам катта эҳтиёж сезаётирлар. Шунинг учун правление 1958 йилда бу мақсадларга сарфланадиган маблағни ўтган йилдагига нисбатан икки баравар кўпайтиришга қарор қилди. Бу йил бир қанча чорвачилик бинолари, болалар боғчаси, колхозчилар учун 100 та уй-жой бинолари, шунингдек тракторлар турадиган бостирма, 25 автомашинага мўлжалланган гараж, бензин склади, ремонт устахоналари қурилади. Буларнинг барчаси типовой лойиҳалар асосида тикланади. Объектларни қуриш харажатларини камайтиришга катта эътибор берилмоқда.

Колхозда қишлоқ қурилишлари бўйича десятниклар тайёрлаш мактабини битириб чиққан тажрибали бинокор Раҳмат Қорахўжаев бошчилигида доимий комплекс бригада ташкил этилган. Колхоз правлениеси бинокорлик бригадаси ташкил этиб жуда тўғри иш қилди. Илгарилари қурилишлар учун четдан ишчи кучи жалб этилар эди. Бундай шароитда колхоз иш ҳақининг ўзигагина кўп пул тўлашга мажбур бўларди. Колхознинг ўзида комплекс бригадаларнинг тузилиши қурилиш ишлари харажатларининг арзонлашишига олиб келмоқда.

Колхозда бинокорларни транспорт билан етарли таъминлашга алоҳида эътибор берилмоқда, чунки уларнинг унумли ишлаши кўп жиҳатдан транспорт хизматига боғлиқдир. Учта автомашина бинокорларга бириктиб берилган, уларда турли қурилиш материаллари ташилади.

Бироқ Калинин район колхозларида уй-жой, маъмурий-маданий муассасалар, чорвачилик бинолари қурилишининг нормал боришига халақит бераётган камчиликлар ҳам йўқ эмас. Айниқса қурилишларни бинокорлик материаллари билан таъминлаш чидаб бўлмас даражада қониқарсиз аҳволда. Бу ерда «Ўзбекбирлашув» ва унинг область жамияти ёмон ишлаётганлигини қайд қилиб ўтиш керак. Унинг ташкилотлари томонидан планлаштирилган бинокорлик материаллари фондлари кўпинча колхозларга ўз вақтида етказиб берилмайди. Натижада колхозлар томонидан қурилаётган айрим объектларни фойдаланишга топшириш муддатлари чўзилиб кетаётир.

Қишлоқ қурувчилари лойиҳалаш ташкилотлари ишидан ҳақли равишда норози бўлмоқдалар. «Узгипрогорсельстрой» лойиҳалаш институти (бош инженери ўртоқ Куприков) колхозларга типовой проектлар етказиб бериш масаласига етарли аҳамият бермаётир. Тузилган лойиҳаларда маҳаллий бинокорлик материалларидан фойдаланишни назарда тутилмайди. Шуни қайд қилиш керакки, «Узгипрогорсельстрой» лойиҳалаш институти ходимлари ҳаётдан ажраб қолганлар, қишлоқ қурилишлари масалалари билан етарли шуғулланмайдилар, қишлоқ қурувчиларининг эҳтиёжларини яхши билмайдилар. Буни «Коммунизм» колхози мисолида ҳам кўриш мумкин. Колхозда қурилиш ишлари йил сайин кенгайиб боришига қарамай институт ходимлари бу ерда яқин 3-4 йил ичида бирор марта ҳам бўлганлари йўқ.

И. ЗАБИРОВ,
Ўзбекистон КП Тошкент область комитети саноат ва транспорт бўлимининг инструктори.

Осиё ва Африка мамлакатлари кинофестивали давом этмоқда. Суратда: Фестиваль қатнашчилари Тошкент тўқимачилик комбинатида.
Қ. Розиқов ва М. Турсунхўжаев фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Газета ва журналлар обуначиларга ўз вақтида етказиб берилсин

Партия ва ҳукуматимиз совет матбуотига катта эътибор бериб келмоқдалар. Чунки газета, журнал ва китоблар меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг ғоят кучли воситасидир. Шундай экан, газета ва журналларни обуначиларга ўз вақтида тарқатиш алоқа ходимларининг шарафли бурчидир.

Лекин Пискент район алоқа бўлими ходимлари ана шу шарафли вазифани муваффақият билан бажариш учун ҳамма имкониятлардан фойдаланмаётирлар. Улар газета ва журналларни обуначиларга ўз вақтида етказиб беришдек муҳим ишга ниҳоятда совуққонлик билан қарамоқдалар. Бунинг натижасида обуначилар газета ва журналларни тўла ва ўз вақтида ололмай қаттиқ ранжимоқдалар. Шунинг учун ҳам районда газета ва журналларга обуна бўлиш кейинги вақтда анча камайиб кетди.

Масалан, «Пискент» совхози ишчи ва хизматчилари ўртасида якка тартибда обуна бўлиш яхши ўтказилмаган. Бунинг устига обуначилар газета ва журналларни 4-5 кунлаб кечикиб оладилар, айрим сонларини эса бутунлай ололмай қоладилар. Совхознинг иккинчи бўлимидаги обуначилар айниқса қаттиқ ранжимоқдалар. Шу йилнинг ўзида бу бўлимга хизмат қилувчи почтальон 4 марта ўзгарди. Яқинда почтальонликка тайинланган А. Хўжақулов эса ўз вазифасини масъулиятсизлик билан бажармоқда. Совхознинг 1.100 гектар ерга пахта экадиган энг катта 6-бўлими меҳнаткашлари ҳам газета-журналларини кеч олаётирлар. Почтальон Х. Бекбўтаев 3-4 кунлик газеталарни бирданига олиб келади. Шунингдек совхоз территориясидаги мактаб ва бошқа муассасаларга ҳам газета, журналлар ўз вақтида келтирилмайди. Совхоз партия ташкилотининг секретари М. Мирқобилов, ишчилар комитетининг раиси П. Ладин ўртоқлар эса газета ва журналларни тарқатиш ишига бефарқ қараб келмоқдалар, бу соҳада йўл қўйилаётган камчиликларни тугатиш чораларини кўрмаётирлар.

Шверник номли колхозда ҳам шу аҳволни кўрамиз. Колхозда 5 ойдан бери почтальон йўқ. Район алоқа бўлимидан газета ва журналларни ҳар ким олиб кетаётгани учун ҳам обуначилар қўлига ўз вақтида тегмайди. Бу колхоз аъзоларининг газета ва журналлари алоқа бўлимида 3-4 кунлаб қолиб кетаётганлиги ҳақида бирнеча марта актлар ҳам тузилган. Лекин колхоз правлениеси ва партия ташкилоти обуначиларнинг ўринли талабларини қондириш юзасидан амалий чора кўрмаётир. Шунингдек, Жданов номли, Сталин номли колхозларда ҳам айнан шундай аҳволни кўрамиз.

Сталин номли колхоз аъзолари 5600 сўмлик газета ва журналга обуна бўлганлар. Лекин почтальон У. Холбеков ҳар куни бир яримтадан меҳнат куни олаётганлигига қарамай, обуначиларга газета ва журналларни ўз вақтида етказиб бермаётир.

Районда газета ва журналларни тарқатиш ишидаги бундай қониқарсиз аҳвол район алоқа бўлими бошлиғининг ўринбосари Сулаймоновга маълум. Лекин у аҳволни яхшилаш чорасини кўрмаётир. Жойлардаги аҳвол билан яхши танишиш ўрнига ўртоқ Сулаймонов кабинетда ўтириб, қуруқ буйруқбозликдан нарига ўтмайди. Шунингдек почта бўлимининг ташкилотчи ходими Шоров, газета-журналларни ажратиб, почтальонларга тарқатувчи Р. Олимхонов ўртоқлар ҳам ўз вазифаларини қониқарсиз бажараётирлар.

КПСС Марказий Комитети яқинда қабул қилган қарорида газета ва журналларни аҳолига ўз вақтида етказиб беришда район алоқа бўлимлари ва почтальонлар зиммасига ғоят муҳим вазифалар юклади. Пискент район алоқа бўлими бу қарорни бажариш юзасидан амалий тадбирлар белгилаши, почтальонлар сафини ишчан ходимлар ҳисобига мустаҳкамлаши лозим. Бу ишда район партия ва совет ташкилотлари яқиндан ёрдам беришлари керак.

Н. БЕКНАЗАРОВ,
З. МУҲАММАДЖОНОВ.
«Пахта учун кураш» ва «Тошкент ҳақиқати» газеталарининг рейд бригадаси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

Паркентда китоб тарқатишга аҳамият берилмаётир

Газетамизнинг шу йил 18 июль сонида юқоридаги сарлавҳа билан мақола босилиб, унда Паркент район матлубот жамияти правлениесининг китоб савдосига эътибор бермаётганлиги танқид қилинган эди.

Ўзбекистон КП Паркент район комитети секретари ўртоқ Нуритдинов редакцияга мақола юзасидан текшириш ўтказилиб, натижаси райком бюросида муҳокама қилинганини билдирди.

Райком бюроси районда китоб савдосини уюштиришдаги камчиликларни очиб ташлаган ва бу иш учун жавобгар бўлган райпо раиси Мирсаидов, савдо мудири Отаев, китоб магазини мудири Шомирзаев ўртоқларни огоҳлантирган.

Райпо правлениесига тез кунда китоб магазини биносини кенгайтириш ва ускуналаш, келгусида янги китоб магазини қуриш учун керакли маблағ ажратиш топширилган.

Мактабларни 1958 — 1959-ўқув йили учун дарсликлар билан таъминлаш чоралари кўрилган. Китоб савдоси район марказидан ташқари жойларда ҳам уюштирилган.

ЛЕНИНЧА ТИНЧ-ТОТУВ ЯШАШ СИЁСАТИ

Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин марксизмни янги тарихий шароитда ижодий суратда ривожлантириб, ижтимоий-иқтисодий системалари турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаши тўғрисидаги проблемани амалга оширишга кўп эътибор берди.

В. И. Ленин империализм даврида капитализмнинг иқтисодий ва сиёсий жиҳатдан нотекис ривожланиш қонунини кашф этиб, социализмнинг дастлаб бир мамлакатда ёки бир неча мамлакатда ғалаба қилиши мумкинлиги тўғрисидаги ғоят чуқур революцион хулосага келди. У, социалистик революция назариясини ишлаб чиқиб, турли халқларнинг социалистик қурилиш йўлига албатта турлича йўллар билангина эмас, шунингдек турли вақтларда ўтишини ҳам уқтириб кўрсатди. Бундан, социализм қуриш йўлига ўтиб олган мамлакатлар узоқ вақт мобайнида капиталистик мамлакатлар билан қўшни бўлиб яшайдилар, деган хулоса келиб чиқади.

В. И. Ленин ижтимоий тузуми турлича давлатларнинг бутун бир тарихий давр мобайнида ёнма-ён яшашидан иборат объектив заруриятни асослаб, ёнма-ён яшашнинг бутун даври мобайнида бу давлатлар ўртасидаги муносабатларни ҳам чуқур таҳлил қилди ва асослаб берди. Халқларнинг бир-бирини, уларнинг территориал бутунлиги ва суверенитетини ўзаро ҳурматлашиши, ўзаро ҳужум қилишмаслик ва бир бирининг ички ишларига аралашмаслигини В. И. Ленин ана шу давлатлар ўртасидаги муносабатларнинг асосий принциплари деб ҳисоблади.

В. И. Ленин, халқларга бошқариш ва ижтимоий ҳаётнинг социалистик формаларини зўрлаб қабул қилдириш илмий социализмга, пролетариатнинг революцион дунёқарашига бегона бир нарса эканлигини кўп марталаб уқтириб кўрсатган эди. Революцияларни, деб ёзган эди В. И. Ленин, «заказ билан ҳам, битимга келишиш билан ҳам қилиб бўлмаслигини, ўн миллионлаб одамлар: бундан кейин ҳозиргидай яшаш мумкин эмас, деган хулосага келган вақтларида бу революцияларнинг содир бўлишини биз биламиз» (Асарлар, 27 том, 510 бет). Большевиклар тинч-тотув яшаш сиёсатидан революцияни экспорт қилиш учун фойдаланмоқдалар, деб даъво қилган буржуа идеологларини В. И. Ленин ўз вақтида аёвсиз танқид қилган эди. У, бундай гап-сўзлар Совет Иттифоқига қарши, тинчлик ва демократияга қарши иғвогарлик мақсадларида қилинишини кўрсатиб ўтган эди. «Албатта, ўзга мамлакатда революцияни заказ билан, битимга келиш йўли билан қилиш мумкин деб ўйлайдиган одамлар бор,—деб ёзган эди В. И. Ленин.— Бундай одамлар ё ақлсиз одамлар ёки иғвогарлардир».

В. И. Ленин тинч-тотув яшаш проблемасини ишлаб чиқиш билан бирга, ижтимоий тузуми турлича давлатларнинг узоқ давр мобайнида тинч-тотув яшаши имкониятини аниқлашда қайси факторни асос қилиб олишини ҳам кўрсатиб ўтган эди. В. И. Лениннинг фикрича, тинч-тотув яшаш имкониятини аниқлашда империализм даврида урушларнинг бўлиши ва муқаррарлиги сабабларини эътиборга олмоқ керак. В. И. Ленин жамият ҳаётининг маълум иқтисодий ва ижтимоий шароитида урушларни вужудга келтирувчи сабабларни очиб бериб, урушларнинг моҳиятини билиб олишнинг назарий асосини ишлаб чиқди, капитализмнинг юқори ва сўнгги босқичи бўлган империализм даврида урушлар муқаррар эканлигини кўрсатди. Империализм даврида урушларнинг муқаррар эканлигини кўрсатиш билан бирга В. И. Ленин, империализм урушларнинг иқтисодий негизини туғдирибгина қолмасдан, шунингдек империалистик урушларга, империализмнинг ўзига барҳам беришга интилувчи кучларни ҳам вужудга келтиради, деб таълим берди. Империализм даврида революцион ишчилар ҳаракати тез ўсади, мустамлака ва қарам мамлакатлар халқларининг миллий-озодлик ҳаракати мислсиз юксалади, бутун дунёда кенг халқ оммасининг урушга қарши кайфияти ўсади. Буларнинг ҳаммаси империализмни емиради ва бўшаштиради, унга қарши ва у туғдирадиган урушларга қарши курашиш учун анча қулай шароитларни вужудга келтиради.

Кенг меҳнаткашлар оммасининг урушга қарши, тинч-тотув яшаш учун кураши жаҳон сиёсатининг асосий сиёсати бўлиб келди ва шундай сиёсат бўлиб қолмоқда. Социалистик давлат ва совет халқига бошчилик қилаётган ленинчи Коммунистик партия ана шу олижаноб курашнинг авангардидир. Совет давлати ўзи бунёдга келган дастлабки кунларданоқ бошқа ҳамма мамлакатлар билан тинч-тотув яшашга қатъий аҳд қилганлигини ошкора суратда эълон қилди. Совет давлати ўзининг сулҳ тўғрисидаги ленинча декрет қабул қилинган вақтдан буён ўтган қирқ йиллик тарихи даврида тинчлик сиёсатини, икки системанинг тинч-тотув яшаши сиёсатини қатъият ва изчиллик билан амалга ошириб келди.

Турли системадаги мамлакатларнинг тинч-тотув яшаши мумкинлиги ва зарурлиги тўғрисидаги ленинча қоида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XX съездининг тарихий қарорларида янада конкретлаштирилди ва ривожлантирилди. КПСС XX съезди сўнгги даврда бўлиб ўтган жаҳоншумул-тарихий ўзгаришларни чуқур таҳлил қилиб, ҳозирги даврда урушларнинг муқаррар эмаслигини ҳамда ижтимоий-иқтисодий тузуми турлича бўлган мамлакатларнинг узоқ вақт тинч-тотув яшаши мумкинлигини кўрсатиб берди.

КПСС XX съезди ленинча тинч-тотув яшаш принципларига қатъий амал қилиб, дунёда агрессорларга қарши чиқиш ҳамда янги империалистик урушнинг олдини олишга қодир бўлган қудратли ижтимоий кучлар мавжуд эканлигини таъкидлаб ўтди. Янги урушларнинг олдини олишда Совет Иттифоқи бошчилигидаги қудратли социалистик лагерь ҳал қилувчи роль ўйнамоқда. Социалистик лагерь мамлакатлари изчиллик билан олиб бораётган кураш, бир қанча мамлакатларнинг урушга қарши бўлиб чиқаётганлиги, ниҳоят, бутун дунё меҳнаткашлар оммасининг тинчлик ва демократия йўлидаги қудратли ҳаракати урушларнинг олдини олишга ҳамда агрессорларнинг ҳар қандай кирдикорларини барбод қилишга қодирдир. Шундай қилиб, КПСС XX съездининг тинч-тотув яшаш ва урушларнинг олдини олиш мумкинлиги тўғрисидаги қоидаси — ленинизмни ҳозирги замон шароитида ижодий ривожлантиришнинг порлоқ намунасидир. Тинч-тотув яшаш ва урушларнинг олдини олиш мумкинлиги тўғрисида партия XX съезди қабул қилган қоидалар Совет Иттифоқи ва социалистик лагердаги бошқа мамлакатлар ташқи сиёсатининг асоси бўлиб қолди.

Партиянинг ленинчи Марказий Комитети КПСС XX съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, халқаро кескинликни юмшатишда, сиёсий ва ижтимоий тузумидан қатъий назар, барча мамлакатлар билан дўстона алоқаларни мустаҳкамлаш соҳасида катта ютуқларга эришди. Совет Иттифоқи Европада ва Осиёда коллектив хавфсизликни таъминлаш, қурол-яроғларни қисқартириш, Европада атомдан холи зона вужудга келтириш, Яқин ва Ўрта Шарқдаги кескинликка барҳам бериш, атом ва ракета қуролларини тақиқлаш сингари бир қанча халқаро проблемаларни ҳал қилишда ташаббускор бўлмоқда.

Совет ҳукумати капиталистик мамлакатлар билан яхши қўшничилик ва дўстона алоқаларни мустаҳкамлаш йўлида фаол ҳаракат қилмоқда. Совет Иттифоқи раҳбарлари билан бир қанча капиталистик мамлакатлар давлат арбоблари ўртасида учрашувлар бўлиб ўтди, Германия Федератив Республикаси ва Япония билан дипломатик алоқалар ўрнатилди, мамлакатимизнинг Ҳиндистон, Индонезия, Бирма, Бирлашган Араб Республикаси, Афғонистон сингари тинчликсевар мамлакатлар билан бўлган дўстона алоқалари тинмай мустаҳкамланиб бормоқда.

Капиталистик лагерга бошчилик қилаётган АҚШ ҳукмрон доиралари халқаро кескинликни юмшатишдан эмас, балки янада кескинлаштиришдан, тинчликни сақлашдан эмас, балки янги уруш тайёрлашдан астойдил манфаатдордирлар. АҚШ шу мақсадда бир қанча халқаро проблемаларни «зўравонлик позициясида» туриб ҳал қилишга, «совуқ уруш»ни авж олдиришга, халқаро муносабатларда уруш ваҳимасини туғдиришга уринмоқда. Америка милитаристлари ҳамда уларнинг Англия, Франция, Италия, ГФР, Туркия ва бир қанча бошқа капиталистик мамлакатлардаги шериклари НАТО, СЕАТО, Бағдод пакти сингари бир қанча агрессив ҳарбий блоклар ва гуруҳларни вужудга келтирдилар. Кейинги вақтларда АҚШ ва Англия томонидан Ливан ва Иорданияга қилинган қуролли агрессия, шунингдек Ироқ республикасига ҳамда Бирлашган Араб Республикасига қилинаётган ҳарбий тазйиқлар Яқин ва Ўрта Шарқда аҳволни ниҳоятда кескинлаштириб юборди ва уруш хавфини кучайтирди. АҚШ ва Англия империалистларининг бу агрессиясини бутун жаҳон жамоатчилиги қатъий қораламоқда.

КПСС XX съездининг тинч-тотув яшаш ва урушларнинг муқаррар эмаслиги тўғрисидаги кўрсатмаси, шунингдек Совет Иттифоқининг халқаро кескинликни юмшатишга қаратилган амалий тадбирлари жаҳон сиёсатининг асосий масалаларини ҳал қилишдаги ҳақиқий аҳволни, яъни СССРнинг тинчликсевар сиёсатини асослаб беради ҳамда АҚШнинг агрессив мустамлакачилик сиёсатини очиқ кўрсатади.

Турли ижтимоий системадаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши принципи ўз ичига ўзаро фойда келтирадиган иқтисодий алоқаларни кенг ривожлантиришни, бу мамлакатлар ўртасидаги маданий алоқаларни бутун тинч-тотув яшаш даври мобайнида давом эттиришни ўз ичига олади. Шунинг учун ҳам Совет Иттифоқи ва социализм лагеридаги бошқа мамлакатлар капиталистик системадаги мамлакатлар билан иккала томонга ҳам фойдали бўлган асосда савдо-сотиқ ва маданий алоқаларни ривожлантириш тарафдорларидир. Н. С. Хрушчев баён қилган «Ўзаро фойда келтирадиган асосда савдо юритайлик» деган шиор, ёки унинг социализм билан капитализм ўртасида экономикани ривожлантириш соҳасида тинч мусобақа қилиш тўғрисидаги таклифи юз миллионлаб оддий кишиларнинг манфаатига мос бўлиб тушади. Бу таклифларни амалга ошириш халқлар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга, ҳамжиҳатликни ҳамда сиёсий ва ижтимоий жиҳатдан турли даражада ривожланган давлатлар халқлари ўртасидаги жанжал ва урушларнинг олдини олишга ёрдам беради.

Совет давлати ленинча тинч-тотув яшаш сиёсатига қатъий амал қилиб, халқаро кескинликни юмшатиш учун, атом ва водород қуролларини тақиқлаш учун янгидан-янги йўлларни изламоқда. Совет Иттифоқи АҚШда ва бирқанча капиталистик мамлакатларда зўр бериб қуролланиш давом эттирилаётганлигига қарамай, қуролларни қисқартириш йўлида реал тадбирлар кўрди. Совет қуролли кучлари 1955 — 1957 йиллар мобайнида 1 миллион 840 минг кишига камайтирилди, ҳозирги вақтда эса, СССР Олий Советининг қарорига мувофиқ у яна 300 минг кишига камайтирилмоқда.

СССР Олий Советининг биринчи сессияси атом ва водород қуроллари синовини Совет Иттифоқининг ўзи бирёқлама тўхтатиши тўғрисида қарор қабул қилди. СССР Олий Совети қабул қилган бу қарор жаҳоншумул-тарихий аҳамиятга эгадир. Бу қарор Совет Иттифоқининг ленинча тинчликсевар ташқи сиёсатини, унинг янги урушларнинг олдини олишга қатъий аҳд қилганлигини бутун дунёга яна бир марта намойиш қилди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев ва Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Раиси, Хитой Халқ Республикасининг Раиси Мао Цзэ-дуннинг учрашуви тўғрисидаги ахборотда сиёсий тузумлари турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшашлари мумкинлиги тўғрисидаги ленинча принцип ўзининг яққол ифодасини топган. «Ҳар иккала томон яна шуни қайд қиладиларки, — дейилади Ахборотда, — барча мамлакатлар халқларининг ўз социал сиёсий системасини танлаб олиш ҳуқуқи ҳурмат қилиниши керак, турли ижтимоий системалардаги давлатлар халқаро миқёсда кенг эътироф этилган машҳур беш принципга мувофиқ тинч-тотув яшашлари керак; халқаро миқёсдаги жанжалли масалаларнинг ҳаммаси музокаралар олиб бориш йўли билан, тинч воситалар билан ҳал этилиши лозим; турли мамлакатлар ўртасида ўзаро манфаатдорлик ва тинч мусобақа асосида иқтисодий ҳамда маданий муносабатларнинг ривожлантирилиши рағбатлантирилиши керак».

Жаҳон меҳнаткашларининг тинчлик учун, янги урушнинг олдини олиш учун, қайси давлатда яшаётганликларидан қатъий назар, барча халқларнинг тинч-тотув яшаши учун кураши кундан-кунга ўсиб бормоқда. Бутун дунёда тинчликнинг мустаҳкам таянчи бўлган Совет Иттифоқи бошлиқ социалистик лагернинг иқтисодий қудрати, бирлиги тинмай мустаҳкамланмоқда.

И. КАРИМОВ,
тарих фанлари кандидати.

Мусобақадош Андижон пахтакорларининг маслаҳатларини тўла амалга ошириб, ҳосилга яна ҳосил қўшиш ва уни тезроқ етилтириб олиш учун курашайлик!

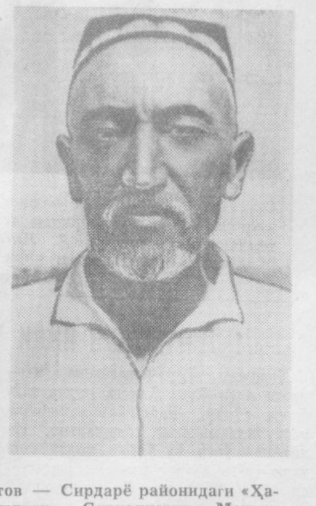

Суратларда: 1. Сафарбой Холматов — Сирдарё районидаги «Ҳақиқат» колхозининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони. Унинг бригадаси аъзолари 66 гектар ернинг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил етиштириш учун курашаётир. 2. Йўлдош ота Ботиров — Октябрь районидаги Сталин номли колхознинг миришкор сувчиси. Йўлдош ота суғориш юзасидан белгиланган топшириқни доимо ортиғи билан бажариб келаётир.

М. Устабобоев фотолари.

Тюпко методида ишлаш яхши натижа берди

Василий Никифорович Бобров пахта териш машинасида ишлаб шуҳрат қозонган эди. У, бу йил «Октябрь 40 йиллиги» колхозида 30 гектар ер олиб Тюпко методида ишлашга аҳд қилди.

Колхоз правлениеси (раиси Каримов) ўртоқ Бобровнинг талабини қондирди. У 60х60 схемаси билан квадрат-уялаб чигит экди. Колхоз кутубхонасида ишловчи хотини Зинаида Боброва билан ёғингарчилик туфайли ола чиққан ерларга қўл билан чигит экди. Яганა вақтида унга колхоз идорасида ишловчи ходимлар, ўқувчилар ёрдам беришди.

Василий Бобров ғўзани ўзи культивация қилди. Ҳозиргача ғўза 3 марта узунасига, 4,5 марта кўндалангига культивация қилинди.

Ғўзани оби-тобига келтириб суғоришда тажрибали сувчилардан Мамажон Готаев, Саидумар Алматов ўртоқлар Бобровга ёрдам бердилар. Улар фақат сув қўйиш билан чегараланмадилар, шу билан бирга ғўзани ўтдан тозаладилар.

Ўртоқ Бобров ўз звеносидаги ғўзани кетмонсиз фақат механизация ёрдами билан ишлади. Ҳозир унинг ерларидаги бўлиқ ғўзаларнинг ҳар тупида 10-12 тадан кўсак бор.

Бобров ишлаётган ўртоқ Аббос Болтаев бошлиқ бригадада 3 та звено бор. Бригаданинг 90 гектар ерида 75 киши ишлайди. Аммо Василий бошлиқ звенода ишловчилар сони 3-4 кишидан ошмайди. Бригаданинг бошқа звеноларида ҳар гектар ерга ҳозиргача 77,7 тадан меҳнат куни сарфланганн ҳолда, Бобров бошлиқ звенода 26,6 тадан меҳнат куни сарфланди.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати моҳир механизатор Василий Бобров Тюпко методида ишлаб, яхши натижага эришди. У ҳозир август ойида ғўзани тўхтовсиз парвариш қилиш билан бирга, пахтани машина билан теришга ҳам тайёргарлик кўраётир.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
Чиноз райони.

Ваъдани оқлаш учун

Пискент районидаги Булганин номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳакимполвон Қодиров бошлиқ 4-бригадаси аъзолари ўтган йили 86 гектар ернинг ҳар гектаридан 50 центнердан «оқ олтин» етиштириб, социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарган эдилар.

Бу йил бригада аъзолари 105 гектар ерда 60х45 схемасида квадрат-уялаб ғўза ўстириб, ҳар гектаридан 60 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар.

Ғўза қатор ораларини узунасига ва кўндалангига культивация қилиш қизғин давом этмоқда. Бу соҳада шу бригадага бириктириб қўйилган илғор механизаторлардан Маҳкам Ҳолиқов ва Жамол Исаев ўртоқлар бошқаларга ўрнак бўлиб, белгиланган нормаларини 2,5—3 ҳисса ошириб бажармоқдалар. Бу ерда ривожланишдан қолган ғўзалар қўшимча озиқлантирилиб, культивация қилинмоқда, қондириб суғорилмоқда.

Бригада аъзоларидан Ҳ. Ҳакимова, М. Бўриева, З. Маматқулова, Н. Ҳошимов, Ҳ. Каримқулова ўртоқлар кундалик нормаларини ошириб бажармоқдалар.

Колхозчилар августнинг ҳар соатини ғанимат билиб, мўл ҳосил етиштириш учун курашни қизғин давом эттирмоқдалар.

К. АБДУРАҲМОНОВ.

Қирқига чидаганлар бирига ҳам чидашлари керак

Илғор «Коммунизм» номли колхоз пахтакорлари, 4-«Боёвут» совхози бир қатор бригадаларининг ишчи ва механизаторлари барча майдонларда ҳосилга-ҳосил қўшиш учун курашмоқдалар. Ҳар гектар ердан 30 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олган «Коммунизм» колхозининг аъзолари 2 минг 400 гектар ерда кишини қувонтирарли даражада ҳосил тўпладилар. Шу кечакундузда улар ғўза парваришини қизғин давом эттириш билан бирга, пахта йиғим-теримига ҳам яхши тайёргарлик кўрмоқдалар. Андижон область пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг аъзолари Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Турсинбой Латипов раҳбарлик қилаётган ана шу колхоз далаларида бўлганларида ўзаро социалистик мусобақа шартлари бу колхозда ибрат бўларли даражада бажарилаётганлигидан мамнун бўлдилар.

Мусобақадошлар районнинг бошқа колхозлари ва совхозларида ҳам тожикистонлик биродарлар маслаҳати тўла амалга оширилаётганлигини кўриш иштиёқида эдилар. Афсуски, ҳақиқий аҳвол тамомила бошқача бўлиб чиқди. Бундан икки-уч ҳафта илгари 1-«Боёвут» совхозининг ишчи ва механизаторлари ҳақли равишда мақталган эди. Совхоз коллективи бу муваффақиятларни мустаҳкамлаши керак эди. Ваҳоланки, раҳбарлар сўнгги кунларда мақтовлардан эсанкираб қолдилар. Ғўзамизнинг ҳосили ва ривожи яхши, деб ишни бўшаштириб юбордилар. Қатор бўлим ва бригадаларда ғўза парвариши тўхтатиб қўйилган. Талабчанлик ва контроллик бўлмаганлиги сабабли ишчи ва механизаторлар, ҳатто, бригада бошлиқлари ўртасида ҳам меҳнат интизоми бўшашиб кетди. Натижада йирик-йирик карталардаги қаровсиз қолган ғўзаларни бегона ўтлар қоплай бошлади. Чанқатиб қўйилган ғўзалар эса сўнгги кунларда тўпланган ҳосил тугунчаларини тўкиб юборди.

Андижонлик мусобақадошлар совхознинг Холбоев, Очилов, Валиев ўртоқлар бошқараётган бўлимларида ғўзанинг аҳволи, айниқса, ачинарли эканлигини таъкидладилар. Ўртоқ Холбоев бошлиқ бўлимда қарийб 80 гектар ердаги ғўза ўт ичида қолган. Негаки ғўза қатор оралари вақтида культивация қилинмаган, лозим бўлган ерларда кетмон чопиғи ўтказилмаган. Бўлимнинг ўртоқ Таниқулов бошлиқ бригадасида бир ойдан ортиқ вақтдан бери бирон марта ҳолидан хабар олинмаган ғўзалар борлиги аниқланди. Шунча кун давомида ғўзасини на чопиқ ва на культивация қилмаган, сув тарамаган «деҳқон» ўртоқ Таниқуловга «бир жуфт қуллуқ» айтишдан бошқа нима ҳам дейиш мумкин!

Совхознинг ўртоқ Бегимқулов бошқараётган бўлимида «янгича кашфиёт» ишга солинибди. Унинг топшириғи билан ғўзани кўмиб кетган ғумайларнинг ярим белидан ўришга киришилипти. Шундай қилинганда ғўзани ўт босганлиги кишининг кўзига кўринмас эмиш. Усти ялтироқ, ичи қалтироқ ишнинг кимга кераги бор. Ахир, бу билан ўртоқ Бегимқулов ўзини-ўзи алдаётганлигини нега тушунмайди?!

Совхозда ғўзаларни қондириб суғоришга ҳам етарли эътибор берилмаётир. Совхоз дирекцияси ва бошланғич партия ташкилоти сувчиларга қулай иш шароити яратиб бермаган. Ана шунинг учун ҳам сувчилар унумли ишлай олмаётирлар. Андижонликлар Шодиев, Тожиев, Андақулов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда чанқатиб қўйилган ғўзалар ҳосилини тўкаётганлигини, ёппасига бостириб суғорилган ғўзалар эса қатқалоқда эркин ривожланмаётганлигини кўриб ачинишди.

Бундай камчиликлар бош агроном ўртоқ Кухтинга маълум. Бироқ у, агротехника қоидаларини қўпол равишда бузаётган кишиларга нисбатан чора кўриш ўрнига, қуруқ буйруқбозлик, телефонбозликдан нарига ўтмаётир.

Совхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Хўжаев ҳам ўз вазифасига масъулиятсизлик билан қарамоқда. Андижонлик мусобақадошлар совхознинг 16 та бригадасини айланиб, бирор ерда намунали дала шийпонини кўрмадилар, аксинча иссиқ овқат ташкил қилинмаганлигини, болалар яслиси ишламаётганлигини аниқладилар.

Райондаги Ленин номли колхоз, «Дружба», 3-«Боёвут» совхозларида ҳам худди ана шундай камчиликларни кўриш мумкин. Бу хўжаликларда ҳам ҳосилга-ҳосил қўшиш ойлиги намунали уюштирилмаган. Ленин номли колхознинг Сарибоев, Алиқулов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ҳали ҳам ғўзаларни ёввойи ўтлар қоплаб ётипти. Ўртоқ Абдуллаев бошлиқ бригадада эса ғўза қатор оралари оқариб кетгандан кейин культивация қилинганлиги сабабли катта-катта кесаклар кўчиб, ғўза томирларига шикаст етказилган. 3-«Боёвут» совхози раҳбарлари айрим бригадаларда яхши ривожланиб, дуруст ҳосил тўплаётган ғўзаларни кўриб, хотиржамликка берилмоқдалар. Аслида эса Қурбонов, Расулов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда кўндалангига культивация қилиш тўхтатиб қўйилгани сабабли ғўзалар ўт ичида қолиб, кўнгилдагидек ҳосил тўпланмаяпти. Ҳамма бригадаларда бир текис мўл ҳосил етиштирилганидагина хирмон баракали бўлади. Совхоз раҳбарлари (директори Рашидов, бошланғич партия ташкилотининг секретари Облоқулов ўртоқлар) буни унутмасликлари керак.

«Дружба», «Фарҳод» ва 4-«Боёвут» совхозларининг қатор бригадаларида ғўзалар жуда ҳам сийрак. Мусобақадошлар бундай ерлардаги ғўзаларни қўшимча парвариш қилиб, ҳосилга-ҳосил қўшиш, бор кўсакларни семиртириш лозимлигини маслаҳат бердилар.

— Қирқига чидадик, — дейишди мусобақадошлар, — энди қирқ бирига ҳам чидаш керак. Отни яна бир марта қамчиласак марра бизники. Ҳосил тарозига тушганда юзимиз қизармайди.

Боёвут райони пахтакорлари андижонлик пахтакорларнинг ана шу қимматли маслаҳатларини тўла амалга ошириш учун астойдил курашишлари лозим.

У. ЖОНГИТОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Верхне-волинск районидаги «Социализм» совхозида самолёт ёрдамида ғўзани барги орқали озиқлантириш билан бир вақтда кўсак қурти, ўргимчаккага қарши дори ҳам сепиб келаётир. Суратда: самолёт экипажи учиш олдидан совхознинг 6-бўлими агрономи ўртоқ А. Қодиров билан суҳбатлашмоқда.

В. Салов фотоси.

СУВЧИ ҚИЗ

Киши ўз меҳнатининг зойи кетмаётганини, яхши натижалар бераётганини сезганида қувончи ичига сиғмайди, бажараётган ишига нисбатан меҳр-муҳаббати янада ортади. Шундай пайтларда чарчаш нималигини билмасдан тинимсиз ишлаб бўлса ҳамки, эндигина куртак ёзиб кўрина бошлаган меҳнатнинг самарасини тезроқ юзага чиқаришга ошиқасан киши. Юқоридаги расмга бир назар ташланг-а, сочларини чамбарак қилиб боғлаган чуст дўппили бу қиз ҳам худди ана шундай ширин хаёллар билан ошиқиб бораяпти. Сиз расмда кўриб турган ғўзаларни шу ҳолга келтиришда бу ёш сувчи қизнинг хизмати каттадир. Шунинг учун ҳам унинг фахрланишга ҳаққи бор!

Сирдарё районидаги Тарас Шевченко номли колхознинг ўртоқ Т. Канчадзе бошлиқ бригадаси аъзолари 92 гектар ерда пахтадан мўл ҳосил етиштирмоқдалар. Бригада аъзоларининг кўпчилигини ёшлар ташкил этади. Ёш пахтакор — сувчи қиз ўртоқ Тиллаева ана шулар жумласидандир. У, сувчиликни чиндан ҳам севади. Шунинг учун ҳам ишга астойдил киришади. Тиллаева учинчи звенонинг ғўзаларини ҳозиргача 4 марта қондириб суғорди, шарват суви оқизди. У, сув қўйган ғўзаларни кўрган киши «балли азаматлар, меҳнатларингиз зойи кетмабди» дейди.

Тиллаева эришаётган ютуқнинг сири нимада? Гап шундаки, Тиллаева суғоришга пухта тайёргарлик кўради. Қайси карта чанқоқ, қайси карта кўп сув ичиб қўйганлигини аниқлагандан сўнг ишга киришади. У, эгатларга сувни жилдиратиб оқизади. Сув тараб қўйилгандан сўнг, баъзи бир «мендан кетгунча, эгасига етгунча» қабилида иш юритувчи сувчиларга ўхшаб даладан кетиб қолмайди. Аксинча, даладан қўзғалмасдан қаторларда сувнинг оқишини текшириб, барча майдондаги ғўза бир текисда сув ичсин деб айланиб юради. Юқоридаги расм Тиллаева далани айланиб юрган пайтда олинган.

— Мен, — дейди у, — бригадамиз аъзоларининг мўл ҳосил етиштириш юзасидан ўз устларига олган мажбуриятнинг бажарилишига ҳисса қўшсам, ўзимни бахтиёр ҳисоблайман, шу ният билан меҳнат қилиб, ғўзаларни қондириб суғоришга ҳаракат қилаётирман.

Ёш пахтакор ўртоқ Тиллаева сувчилик қилаётган бу бригада аъзолари, албатта, мўл ҳосил етиштирадилар.

Суратда: ўртоқ Р. Тиллаева.

В. Салов фотоси.

Ғўза парваришини қизғин давом эттирмоқдалар

Оққўрғон районидаги Карл Маркс номли колхознинг ўртоқ И. Пўлатов бошлиқ бригада аъзолари ғўза парваришини қизғин давом эттирмоқдалар. 83 гектар ердаги ғўза тўрт марта комплекс парвариш қилинди. «Шарват» суви оқизилиб ҳосилга-ҳосил қўшилаётир. Қ. Юсупов бошлиқ ёшлар звеноси гектаридан 30 центнердан пахта етиштириш тўғрисидаги ваъдаларининг устидан чиқиш учун ғўзани агротехника қоидаларига мувофиқ сифатли парвариш қилмоқдалар. Номозова, Абдураҳмонова, Қўчқорова сингари илғорлар ҳам ташаббус кўрсатиб ишлаб, мўл ҳосилга муносиб ҳисса қўшаётирлар.

Б. МАМБЕТОВ.

Сирдарё районидаги «Малик» совхозининг тажрибали сувчилари ғайратларига-ғайрат қўшиб ишлаб, ғўзани қондириб суғораётирлар. 3-бўлимнинг ўртоқ Ғойибов бошлиқ бригадаси сувчиларидан Бобоев, Ҳайдаров, Қурбонов ва Юсупов ўртоқлар моҳирлик билан сув тараб, ғўзанинг қониб сув ичишини таъминламоқдалар. Ғўзалар тобида парвариш қилинаётганидан бир текис ривожланмоқда. Ҳар тупида 8-9 тадан кўсак етилган. Бўлим ишчилари «Пахта байрами»ни меҳнатда янги ғалабалар билан кутиб олиш учун унумли меҳнат қилмоқдалар.

Ш. ДАВЛАТОВ.

Меҳнат завқи

Идорада кўп ўтирмадик, уёқ-буёқдан икки оғиз гаплашгач, колхоз раиси Оқжигит Отабоев, партия ташкилотининг секретари Турдали Абдуллаев билан бирга далага йўл олдик. Икки томони қамиш тўқайи билан ўралган кўл ёқалаб анчагина юрдик. Кўлдан ҳар хил қушларнинг ғужур-ғужури, балиқларнинг сувда «чўлп-чўлп» сакраб ўйнаши баралла эшитилиб турарди.

... Бу қишлоқ жуда қизиқ кўринишга эга. Қаёққа юрсангиз ё оқар сувга, ёки кўлга дуч келасиз. Чунки қишлоқни бир томондан Фарҳод ГЭСнинг ташлама канали, бир ёқдан Киров номли каналнинг бошланиш жойи, учинчи томонини азм Сирдарё айланиб ўтади. Гўё колхоз қишлоғи ярим оролни эслатади. Шу сабабдан қайси хонадонга кирсангиз узумзор, мевазор боғни кўрасиз, кўча-кўйлар кўм-кўк дарахтга бурканган. Қишлоқнинг шу ажойиб манзарасини биз ҳавас билан томоша қилиб борардик, Оқжигит ака эса колхоз ишлари тўғрисидаги ҳикоясини тугатолмасди. У, гап орасида «ғўзани шунчалик эпақага келтириб олгунча ҳазилакам қийналмадик...» деб қўйди.

Раиснинг «ҳазилакам қийналмадик...» деган сўзи бизга шу йил кўкламида бўлган бир воқеани эслатди. Ўшанда, кеча-кундуз ёмғир шаррос ёғиб турган пайтда каттадан-кичик остона ҳатлаб кўчага чиқолмай, ташвиши кўкка устин бўлиб ҳомиш ва ғазабли кўринарди.

Бекободга борган кунимиз ҳаво чароқлаб очилган, кечаги ёмғир сувлари далалардан, адрлардан буғланиб кўтарилар, ер селгиган сари деҳқоннинг чеҳраси очиларди. Ўша кунларда экиш илғори бўлган шу колхозга борардик. Йўл анча олис экан, қишлоққа яқинлашганимизда баҳор ҳавоси эмасми, осмонга яна булут чиқиб ёмғир чунон қуйиб бердики, кўз очолмай қолдик. Шу аҳволда қишлоққа кириб бордик. Раис ҳам, парторг ҳам далада экан, улар ҳам ёмғирдан шикоят қилишиб келиб қолишди. Кийимлари шалаббо. Ҳол-аҳвол сўрашган бўлдик. Экиш қандай кетаётганлиги тўғрисида савол-жавоб қилишнинг хонаси эмас эди. Биз ҳам уларга қўшилиб об-ҳаво ноқулай келаётгани ҳақида шикоят қилабошладик. Ора-чора, шундай шароитда ҳам озгина бўлса-да фурсатни зойи кетказмай бир қаторми, ўн қаторми... ишқилиб пайтдан фойдаланиб, ерга чигит экаётган, ҳеч бўлмаса вақт бекор ўтмасин, деб далага гўнг ташиб чиқараётган, тиниб-тинчимайдиган меҳнатсевар кишилар ҳақида суҳбатлашганимиз, раис билан парторгнинг ўшандаги бурро гаплари, оқилона тадбирлари, кишиларни табиат инжиқликларини енгишга чақира билишлари, шароитга қараб иш қилганликларини эслар эканмиз, мана, бугун, меҳнат натижаси кўзга кўриниб қолган августда дилимиз шодликка тўлди.

Пахтазор шунчалик кенг эдики, этак томондаги колхозчиларнинг қандай иш билан машғул эканлигини пайқаб бўлмас эди. Гоҳ уват бўйлаб, гоҳида ўқ ариқ ичига тушиб олиб колхозчилар сари борардик. Айни ғўза кўсаклаган пайтда дала оралаган бўлсангиз биласиз, қаторлардаги ғўза шохлари бир-бирига айқашиб, ўтказгани қўймайди, юрганингизда кўсак иликка урилиб туради. Биз шу зайилда дала оралаб борардик. Боя идорадан чиқаётганимизда айтишган эди, Ўринбой Шербеков бошлиқ трактор-далачилик бригадасига борамиз деб. Шунда фото мухбиримиз, «дарвоқе ўша бригадир эмасми...» дея ғалати оҳангда сўради. Раис ҳам, парторг ҳам бирдан:

— Ҳа, худди ўшанинг ўзи... — дейишди. Биз фото мухбирнинг ажабланиб берган сўроғига, раис ва парторгнинг кулги аралаш жавобига тушунолмадик. Шунда фото мухбир:

— Ўзимиз чигит эколмай хуноб бимиз ошиб уйда ўтирсагу, газетада кулиб турган расмимиз чиқса, буёғи қанақа бўлар экан деб объективдан юз ўгирган бригадир-да,— деб тушунтирди.

Эсладик. Экиш кунларида келганимизда райкомдаги бир ўртоқ Навоий номли колхозда Ўринбой Шербеков раҳбарлигида трактор-далачилик бригадаси тузилган, ҳозир у райондаги бригадалар ичида энг илғори, бригадирнинг ўзи жуда уста тракторчи... деб мақтовини ўрнига қўйган эди.

Колхозга келиб Ўринбой Шербеков билан учрашиб суҳбатлашдик, кетаётганимизда унинг расмини олмоқчи бўлдик. Шунда у:

— Ишни энди бошладик, ҳали расмга тушадиган иш қилганимиз йўқ, бунинг устига ёмғир ёғиб нима қилишимизни билмай турганимизда бизга расмга тушиш чиқора, — деб унамаган эди.

Мана ҳозир бу бригада ерини оралаб кетяпмиз. Ғўза белга уради, ҳар тупи қанчадан кўсак олганини санаб ўтирмаймиз. Негаки ғўза шохларидаги кўсакларнинг иликка уриб, юришга тўсқинлик қилаётганини боя айтиб ўтган эдик.

— Ўринбой жуда аломат, — деди раис, — кўпчилик ўртасида ишининг яхши томонларини кўрсатиб мақтагудай бўлсангиз, «қўйсангизчи, нима қилиб қўйибмиз, кўпчилик қатори қимирлаб турибмиз-да» деб кўнгли ранжигандай бўлади. Ишлашга келганда сира-сира чарчамайди. Ахир ўзингиз режалаб кўринг, бригадада ўзи табелчи, ўзи тракторчи... ҳеч бўлмаса табелчи олгин десак: «битта бригаданинг ҳисоб-китобини бир амаллаб эплаштирармиз» деб унамади. Хўп азамат-да...

Трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи Ўринбой Шербековнинг удабурролигини, ҳар бир ишнинг кўзини билиб қилишини, одамлар билан муомаласини таърифу-тавсиф қилар экан, раис пахтачиликда трактор-далачилик бригадалари тузилиши бу йилги янгилик бўлиб, бу тадбир жуда фойдали эканлигини уқтирар, парторг унинг сўзини маъқуллар экан, колхозда ана шундай янгиликни татбиқ қилишда Ўринбой Шербеков сингари коммунистлар ташкилотчи ва намуна бўлаётганлиги тўғрисида хурсандчилик билан сўзлар эди.

У ёқ бу ёқдан сўзлашиб, ҳали узоқда кўрганимиз колхозчилар ёнига келдик. Уларнинг қандай иш билан машғул эканликларини пайқай олмаган эдик, мана ҳозир колхозчилар ёнида «ҳорма, бор бўл» қилишиб турибмиз. Бундан бир ҳафта-ўн кун илгари чеканкадан чиқарилган картани кўздан кечириб, унча-мунча қолиб кетган бўлса чилпир, ён шохларини юлиб ташлаб, кечаги сувдан кейин ер юмшоқлигида у ер-бу ерда ўсган ўтни илдиз-пилдизи билан суғурар, хуллас дала оралаб юришар эди. Бу бригадада бу йил кетмоннинг кам ишлатилгани тўғрисида боя гапириб беришган эди. Чунки ўз номи билан трактор-далачилик бригадаси-да!

Колхозчилар, бригада бошлиғи билан қуюқ сўрашдик. Ўринбой Шербеков фотомухбирни кўриб, энди тескари қарагани йўқ, қадрдонлардай қўл қисишиб омонлашди ва кулиб деди:

— Мана, энди аппаратингизни рўпара қилаверинг...

Ҳаммамиз хурсанд бўлиб кулишдик. Чунки колхозчилар, уларнинг машаққатли меҳнатига ва бугунги ютуғини, яъни қанча-қанча қийинчиликлар туфайли шу зайилда мўл ҳосил етиштирилганини кўриб турибмиз, қалб чексиз қувончга тўларди.

— Билмай юрар эканмиз, ўзимизни-ўзимиз қийнаб, — бу йилги ишлари тўғрисида бизга сўзлаб берди Ўринбой Шербеков, — шунча трактор, шунча техника бўлатуриб «ғўза тагига кетмон тушмаса, илдиз ердан яхши баҳра олмайди...» дебмиз-а. Ана уни қаранг, нодонликнинг ўзгинаси эмасми? Бу йил нима қилдик? Кетмон ишлатмадик деб бўлмайди, ишлатдик. Лекин унинг «кучи»га ишонмадик, тракторга суяндик. 44 гектар еримиз бор, шу далаларда тракторни тўрт марта кўндалангига, беш марта узунасига юргазиб чиққан эдик, кетмонга иш қолмади ҳисоб.

Бригада бошлиғи гап культивация тўғрисида борганда «ўзим ундоқ қилдим, ўзим бундоқ қилдим» демади. Коллективимиз кичкина бўлса ҳам, яъни 44 гектар ерга ҳаммаси бўлиб 10 киши бириктирилган бўлса ҳам, бўш келмаяпмиз. Оила аҳил бўлса, оз киши кўпчиликнинг ишини қила олишини шу бу йил мен эмас, ҳаммамиз аниқ билдик, қабилида сўзлади.

Бригадир ҳикоясини бир дам тўхтатиб, бизни қўшни картага олиб борди. Бу ердаги ғўза тўртинчи марта суғорилаётган экан.

— Бу йил бошқа жойларда қандай қилинди, билмайман, аммо биз сувга жуда эҳтиёт бўлдик, — қаторларга сув тараётган кишилар томон яқинлашар эканмиз, деди бригадир. — Сабабки, бу йил сув сероб бўлди. Қачон қарасангиз ариқларда тўлиб оқади. Ҳозир борганда кўрасизлар, Мирзаали Эгамназаров деган сувчимиз бор. Бир кун гаплашиб ўтирганимизда у, сувга кўз-қулоқ бўлмасак бўлмайди, ҳосилни кўпайтирадиган ҳам сув, камайтирадиган ҳам сув деб қолди. Мирзаали ака ҳақ гапни айтган эди. Унинг шогирдлари Назрулла Жўраев, Худойберди Эрназаров ўз устозларига ўхшаб иш тутишди, ғўза сув талаб бўлганда қаторга жилдиратишди, сув кўп деб исроф қилишмади.

Бригадирнинг бу гаплари тўғрилигига боя қаноат ҳосил қилган эдик. Чунки қайси далани кўрган бўлсак, ғўза ҳаддан ташқари ўсиб ғовлаб кетмаган, бўйи расмана, аммо шохи кўп, пастки бўғиндан шохлаб, шу ердан кўсак туга бошлаган. Бу, кетмончи, универсалчи, ҳаммадан бурун сувчининг моҳирлик билан ишлаганлиги натижасидир.

Сувчилар билан сўзлашдик, колхозчилар билан суҳбатлашдик. Шуларнинг фидокорона меҳнати туфайли мана бугун ғўза тупларида кўсаклар маржондек тизилибди. Бригаданинг ғўзаси салкам 800 гектар пахта майдонига эга бўлган каттагина колхознинг бошқа бригадаларининкига қараганда анча олдинда. Чунки трактор-далачилик бригадасининг аъзолари июнда 15 кун кечикаяпти дейилган ғўзанинг ишловини июлда астойдил бериб, анча кучайтирдилар, мана августда ҳам суръатни бўшаштирмаётирлар. Улар кўсакка-кўсак қўшиш билан, олдинги кўсакларнинг тезроқ пишиб очилиши тўғрисида ҳам ўйламоқдалар, мақсадларини амалга ошириш учун курашмоқдалар.

— Пахтакорлик қизиқ ҳунар, — дейди Ўринбой Шербеков, — нега десангиз ўзи қийин-у, гашти бор. Қипқизил шудгорга ташланган чигит шахмат шаклида униб чиққандан кейин қараб туролмайсиз, эртадан-кечгача далада ўралашиб юрасиз. Ана ундан кейин трактор билан гоҳ узунасига, гоҳ кўндалангига юриб чиққач, ёш ғўза сада-сада бўлиб, яна дилни қувонтиради. Саратоннинг иссиғи ҳам кор қилмайди. Чунки биласизми, ўйин-кулги ҳам, орзу-ҳавас ҳам, обрў ҳам шу пахта орқасидан келади. Хирмонингизда пахта кўп бўлса, омборда ғалла, кассада пул сероб бўлади... Шунинг учун ишлаган сари завқланамиз.

Ғўзаси ўсган сари, кўсаги кўпайган сари меҳнат завқини сураётган колхозчилар, бригада, звено бошлиқлари, механизаторлар, сувчилар билан суҳбатлашдик. Ўринбой Шербеков билан мусобақалашган Ҳамроқул Эшбеков бошлиқ трактор-далачилик бригадасида ҳам бўлдик. Бу бригадада ҳам оз меҳнат сарфлаб, механизация ёрдамида мўл ҳосил етиштириш йўлида астойдил кураш олиб борилаётган ва колхозчилар ўз мақсадларига эришиш йўлида дастлабки қувончли натижани қўлга киритаётган эканлар. Коммунист Алиш Болболаев, Худойқул Шойиев бригадалари ҳам мўл ҳосил етиштиришда бир-биридан ўтаман дейди.

Колхоз қишлоғи кишилари бугунги кунда меҳнат завқини сурар эканлар, биз уларга «хирмонингиз баракали бўлсин, пахта байрамига келтирган совғангиз кўпчиликка манзур тушсин, ҳурматли ўртоқлар!» деймиз.

Ҳ. АБДУСАМАТОВ,
С. МАҲКАМОВ,
Бекобод районидаги Навоий номли колхоз.

Совет халқи тинчликни астойдил истайди

МОНТЕВИДЕО, 21 август. (ТАСС). Венесуэлада чиқадиган «Эль насьональ» газетаси Жаҳон Тинчлик Кенгашининг аъзоси генерал Хосе Рафаэль Габальдоннинг суҳбатини босиб чиқарди. Генерал Хосе яқинда Совет Иттифоқига бориб келган эди. Генерал Совет Иттифоқи ва совет кишиларига ижобий баҳо берди.

Совет кишилари, деб таъкидлади Габальдон, — ғоят қувноқ, ғоят самимий кишилардир. Урушдан ҳаммадан кўра кўпроқ зарар кўрган совет халқи тинчликни астойдил истайди.

Яқин ва Ўрта Шарқдаги агрессияга қарши

ҚОҲИРА, 21 август. (ТАСС). Бирлашган Араб Республикасининг президенти Гамол Абдил Носир кеча Яман бош министрининг ўринбосари ва валиаҳд шаҳзода Муҳаммад Албадрни қабул қилди ва араб давлатларининг ҳамжорлигини мустаҳкамлашга доир масалаларни у билан муҳокама қилди. Суҳбатда Яманнинг инглизлар томонидан оккупация қилинган жанубий районларидаги, шунингдек Лоҳиж князлигидаги аҳволга доир масалалар ҳақида ҳам гап бўлди.

Муҳаммад Албадр «Алаҳром» газетасида босилган суҳбатида бундай деди: «АҚШ ва Англиянинг Ливан ҳамда Иорданиядаги интервенцияси Ливан ва Иордания халқларигагина дахлдор деб ўйлаш хато бўлур эди. Интервентларнинг Ливан ва Иорданияга ўз қўшинларини тушириш учун танлаб олинган пайт уларнинг империалистик зулмдан озод бўлган араб халқларига қарши қаратилган ният ва планларини тамомила фош қилиб ташлайди. Аммо империалистлар ўзларининг агрессив ҳаракатлари натижасида бутун дунёда ҳамманинг қаҳр-ғазабига сазовор бўлганликлари учун Бирлашган Араб Республикасига ва Ироқ Республикасига нисбатан ўзларининг агрессив планларини амалга ошира олмадилар».

Муҳаммад Албадр «Ашшаоб» газетасининг мухбири билан қилган суҳбатида қуйидагиларни айтди: «Яқин Шарқдаги воқеалар бизнинг устимиздан ҳукмронлик қилмоқчи ва табиий бойликларимизни талонтарож қилмоқчи бўлган баъзи империалист давлатларнинг ҳуружлари оқибатида рўй берди... Аммо, Ливан, Иордания халқлари ва бошқа барча араб халқларининг кураши агрессорларни ўз қўшинларини юртимиздан олиб кетишга мажбур этади».

Муҳаммад Албадр маҳаллий матбуот вакилларига чет эл қўшинларини Яқин Шарқ мамлакатларидан дарҳол олиб чиқиб кетиш Яқин Шарқ проблемасини ҳал этишнинг энг муҳим шарти, деди.

Валиаҳд шаҳзода сўзини давом эттириб, қуйидагиларни айтди: Англия ва Американинг Иордания ҳамда Ливанни оккупация қилиб туриши Англия ва АҚШнинг Ливан ва Иорданияга яқин бўлган районларга қарши империалистик планларни тузаётганлигини исбот этади.

Албадр яна бундай деди: «Англиянинг Лоҳиждаги ва Жанубий Яманнинг оккупация қилинган районларидаги кирдикорлари муқаррар барбод этилади».

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг фавқулодда махсус сессияси

21 августдаги эрталабки мажлис

НЬЮ-ЙОРК, 21 август. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси фавқулодда махсус сессиясининг эрталабки мажлисида Ливан ва Иорданияга қарши қилинган америка-инглиз агрессияси муносабати билан Яқин ва Ўрта Шарқда юз берган аҳвол ҳақидаги дискуссия тамом бўлди. Биринчи бўлиб сўзга чиққан Бельгия делегати Нисо «етти мамлакат» резолюция проекти деб аталган проектни мақтаб гапирди. Бу проект аслда инглиз-америка проектидир. Бироқ, ҳамманинг фикрича, бу проект овозга қўйилмайди, чунки унинг зарур бўлган миқдорда кўпчилик овозни олиши учун ҳеч қандай умид йўқ. Шу билан бирга араб мамлакатлари тайёрлаётган резолюция проектининг кенг қўллаб-қувватланажаги таъминланганлиги маълумдир. Бу проект ҳали расмий равишда тақдим этилгани йўқ, аммо унинг мазмуни ҳозирдаёқ маълумдир. Бу проект «етти мамлакат» проектидан анча фарқ қилиши билан бирга, шундай ҳал қилувчи афзалликка эгадирки, у ҳамма араб давлатлари учун мақбулдир. Ҳатто Ливан ва Иордания ҳукуматлари ҳам бу проектни қўллаб-қувватламасликни ва шу тариқа араб мамлакатлари ўртасидаги бундан кейинги ажралиш учун масъулиятни ўз зиммаларига олишни эп кўрмадилар. Мустамлакачи давлатлар араб мамлакатлари ўртасидаги бу хил ажралишдан арабларнинг ўз манфаатларига қарши фойдаланмоқдалар.

Араб мамлакатлари тайёрлаётган проектнинг кенг қўллаб-қувватланажаги шунчалик равшанки, эндиликда АҚШ делегацияси ўзи шарманда бўлиб қолса ҳам, сир бермасликка интилмоқда. Америка делегациясининг вакиллари, янги проект бизни «қаноатлантирмоқда» деб айтмоқдалар, ҳолбуки ҳали бундан бир неча кунгина илгари АҚШ делегацияси, қуролли кучларни Ливан ва Иорданиядан «тезроқ олиб чиқиб кетиш» зарурлигини бирон шаклда тилга олган ҳеч қандай резолюция биз учун мутлақо маъқул эмас, деган эди. Араб — Осиё группасидаги деярлик ҳамма делегациялар ва ҳатто Латин Америкаси мамлакатларининг бир қисми АҚШ позициясига қарши чиқаётганлиги сабабли Бош Ассамблеяда мағлубиятга учраяжаги аён бўлиб қолгач, АҚШ чекинишга мажбур бўлди.

Мажлисда сўзга чиққан Судан ташқи ишлар министри Муҳаммад Аҳмад Махғуб Ўрта Шарқдаги аҳвол муносабати билан ва, жумладан, кейинги ойлар ичида бу районда юз берган воқеалар муносабати билан чуқур ташвишланаётганлигини айтди. Кейинги воқеалар, деб уқтириб ўтди у, шубҳасиз, фақат бу райондагина эмас, балки бутун дунёда тинчликка ва хавфсизликка таҳдид қилади.

Бош Ассамблеянинг фавқулодда махсус сессияси, деди Судан делегати, кўпгина мамлакатларга кичик мамлакатларнинг мустақиллиги, суверенитети ва территориал бутунлиги тўғрисида ташвишга тушаётганликларини билдириш имкониятини беради. Бу мамлакатлар чет эл ҳукмронлигининг аччиқ тажрибасини бошларидан кечирдилар, уларнинг ҳар бири мустақиллик учун ё тинч конструктив воситалар билан, ёки қонли революциялар воситаси билан курашди.

Араб давлати бўлган Судан шундай деб ҳисоблайдики, Араб Шарқининг ҳамма ички ишларини дастлаб араб мамлакатлари иттифоқи ҳал қилиши лозим. Араб давлатларига ўз ишларини ўз халқларининг хоҳиш-иродаси ва истагига мувофиқ ҳал этиш учун тўла ҳуқуқ берилмоғи лозим.

Биз тамомила шунга қўшиламизки, деди Судан ташқи ишлар министри, чет эл қўшинлари Ливан ва Иорданиядан олиб чиқиб кетилишлари лозим. Шу билан бирга у илова қилиб айтдики, Яқин Шарққа доир ҳамма проблемаларни ҳал қилмоқ учун чет эл қўшинларини олиб чиқиб кетишнинг ўзигина кифоя эмас.

Судан вакили айтдики, Судан Бандунг конференциясининг ва Аккра конференциясининг қарорларига қаттиқ амал қилиб келмоқда. Бу конференциялар бир давлатнинг бошқа давлатдаги ички ишларга аралашмаслиги принципини ва давлатларнинг тинч-тотув яшашини таъминлаш учун ҳамма жанжалли масалаларни тинч воситалар билан ҳал қилиш принципини уқтириб ўтдилар.

Судан ташқи ишлар министрининг уқтириб ўтишича, Бош Ассамблеянинг ҳозирги сессияси шундай резолюцияни қабул қилиши лозимки, бу резолюция Ўрта Шарқда тинчликни ва хавфсизликни амалда таъминлаши ҳамда бу райондаги ҳар бир айрим давлатнинг мустақиллигини, суверенитетини ва территориал бутунлигини таъминлайдиган гарантия бўлиб хизмат қилиши лозим.

Араб давлатларининг иқтисодий тараққиёти масалалари, шунингдек бошқа бир қанча ички масалалар, деди Махғуб ўз сўзининг охирида, Ассамблеяда эмас, балки Араб Иттифоқида муҳокама қилиниши лозим.

Непал делегацияси бошлиғи Ришикен Саха, гарчи ўз делегацияси Америка билан Англиянинг Яқин Шарқдаги ҳаракатларини агрессия деб қарамаётганлигини писанда қилиб ўтса ҳам, Ливан ва Иорданияга америка ва инглиз қўшинларининг туширилиши Непал халқида чуқур ташвишланиш ҳиссини туғдирди, деб уқтириб ўтди. Бирор ҳукуматнинг чет эл қўшинларини таклиф этиш ҳуқуқини эътироф қилиш, деди у, бутун дунёда тинчликка таҳдид қилаётган жанжалларни тинч йўл билан бартараф қилиш имкониятига жиддий путур етказади. Чет эл қўшинларининг у ёки бу мамлакатдаги ички ишларга аралашувига, ҳатто бу мамлакат ҳукуматининг илтимосига биноан қилинганда ҳам, амалда халқларнинг ўзи учун мувофиқ бўлган ҳукуматни эркин сайлашига тўсқинлик қилиши мумкин.

Непал вакили ўз делегацияси араб мамлакатлари учун мақбул бўлган ҳар бир резолюция проектини қўллаб-қувватлаяжагини айтди.

Тунис вакили Мунги Слим, АҚШ билан Англия қўшинларини Ливан ва Иорданиядан тезроқ олиб чиқиб кетиш зарурлиги тамомила равшандир, деди. У, араб мамлакатларининг мустақиллигини гарантия қилиш зарурлигини уқтириб ўтди. Тунис делегати айтдики, Ўрта ва Яқин Шарқдаги халқларнинг миллий ҳаракати, агар бу ҳаракатни бостиришга ёки тўсишга уринилмаса, тинч йўл билан ривожланиб боради. У шу муносабат билан «Жазоирда дарё-дарё қон оқишига» олиб келган фожеани унутиш ярамайди, деди.

Уругвай делегати Фабрегат пучга чиққан «еттилар» резолюцияси проектини мақтаб гапирди. Шу билан бирга у ўз делегацияси «Ассамблеянинг кўпчилиги, шу жумладан АҚШ ва Англия учун мақбул бўлган ҳар бир резолюцияни» ёқлаб овоз бераjagини айтди.

Эрталабки мажлис охирида Болгария ташқи ишлар министри К. Луканов қисқача баёнот берди. У Куба делегати Портуондо томонидан кечаги мажлисда демократик лагерь мамлакатларига қарши қилинган уйдирма ва ҳуружларнинг туҳматдан иборат эканлигини кўрсатиб берди.

Жамоатчиликнинг талабларига хилоф суратда

ЛОНДОН, 21 август. (ТАСС). Ҳафталик «Пис ньюс» газетаси Англия ҳукуматининг Рождество ороли районида ядро қуроли синовларини яна ўтказиш тўғрисидаги қарорини қоралайди. Бу қарор, деб ёзади газета, Англия ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилоти атом радиацияси илмий комитетининг докладини тамомила менсимаётганлигини исбот этади. Атом радиацияси илмий комитети ядро қуроли синовларининг кишилар соғлигига жуда хавфли эканлигига эътиборни жалб этади.

«Пис ньюс» газетаси яна ёзади: Англия ҳукуматининг қарори ўз ядро қуролларини ишлаб чиқаришда Франция, Ғарбий Германия ҳукуматлари ва бошқа мамлакатларнинг ҳукуматларига ҳам далда бериши мумкин...

Англиянинг ядро қуроли синовларини давом эттириши, деб ёзади газета мақоланинг охирида, бу ўзига хос бавосита агрессиядир.

ИОРДАНИЯ ВАТАНПАРВАРЛАРИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ ЙЎЛИДА

ДЕҲЛИ, 21 август. (ТАСС). Иорданияда полиция террорининг авж олганлиги Ҳиндистон жамоатчилигининг кенг доираларини қаттиқ ғазаблантирмоқда.

Индиа Пресс Эйженси агентлигининг билдиришича, Ҳиндистон парламентининг депутатларидан Бхупеш Гупта ва Рену Чакраварти коммунистик фракция номидан бош министр Неруга мурожаат қилганлар ва ўлим жазосига ҳукм қилинган Надия Ас-Салти ва Иорданиянинг бошқа ватанпарварлари ҳаётини сақлаб қолиш учун ўз таъсирини кўрсатишга даъват этганлар.

Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Ҳиндистон комитети Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси сессиясининг раисига ва БМТ бош секретарига телеграмма юбориб, уларни ҳукмнинг бекор қилинишига эришишга чақиради.

УММОН ВАТАНПАРВАРЛАРИ КУРАШНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДАЛАР

ҚОҲИРА, 21 август. (ТАСС). Уммон имомининг Қоҳирадаги ваколатхонаси кеча қуйидагиларни айтди: Назва шаҳри яқинида Уммон ватанпарварлари билан инглиз оккупациячи қўшинлари ўртасида қуролли тўқиниш бўлди. Тўқиниш натижасида инглиз оккупантларидан бир неча киши ўлдирилди ва ярадор қилинди.

ЖАЗОИР ХАЛҚИ МУСТАҚИЛЛИКНИ ТАЛАБ ЭТМОҚДА

ҚОҲИРА, 21 август. (ТАСС). Жазоир озодлиги миллий фронтининг Қоҳирадаги ваколатхонаси баёнот эълон қилди. Ваколатхона бу баёнотда француз маъмурларининг Франция конституцияси масаласи юзасидан ўтказиладиган референдумда жазоир гражданларини мажбуран қатнаштиришга интилаётганлигини қоралайди. Баёнотда бундай дейилади: «Бу референдум француз маъмурларидан ташқари ҳеч кимни қизиқтирмайди. Референдум натижалари тўрт йилдан кўпроқ вақтдан буён француз мустамлакачиларига қарши, ўз мустақиллиги учун курашаётган жазоирликларнинг асл тилакларини ифода этмайди».

ЛИВАНДА АМЕРИКА СОЛДАТЛАРИНИНГ БЕБОШЛИГИ

БАЙРУТ, 21 август. (ТАСС). Ливандаги америка солдатлари ўзларини забт этилган территориядаги хўжайиндек ҳис этмоқдалар. Улар Ливан пойтахтининг кўчаларида бебошлик қилиб, хотин-қизларга тегишмоқдалар, ичкиликбозлик қилиб, уруш-жанжал чиқармоқдалар.

Оккупантларнинг бебошлиги Ливан аҳолисини ғазаблантирмоқда. Кеча америка солдатлари билан Байрутнинг Мрейзе квартали одамларидан бир группаси ўртасида қуролли тўқиниш бўлди. Бу тўқиниш натижасида америка солдатлари ливанликлардан 8 кишини ярадор қилдилар. Тўқиниш вақтида Мрейзе одамлари америка солдатларига тош ва чириган помидорларни иргитдилар ва: «Америкаликлар, юртингизга жўнаб кетингиз!» деб қичқирдилар.

Суратда: физика-математика фанлари кандидати, Тошкент астрономия обсерваторияси астрометрия фотографияси лабораториясининг мудири А. Латипов учинчи совет ер сунъий йўлдошини суратга олиш учун фотокамерани ҳозирламоқда.

В. Сироткин ва И. Глауберзон фотоси.

Янги ўқув йили учун дарсликлар

Тошкент ўқув-педагогика нашриёти янги ўқув йилига пухта тайёрлик кўрди. Нашриёт томонидан республикамизнинг бошланғич, тўлиқсиз ўрта ва ўрта мактаблари учун ўзбек ва рус тилларида ҳаммаси бўлиб 97 номда 6 миллион 80 минг нусха дарслик босиб чиқарилди.

Дарсликлар ичида бу йил биринчи марта босилаётган янги китоблар ҳам бор. Ўзбек мактабларининг 8-10 синфлари учун рус тили морфологияси ва рус тили синтаксиси дарсликлари шулар жумласидандир. Бундан ташқари ўзбек мактабларининг турли синфлари учун 13 номда рус тили ва адабиёти дарсликлари, рус мактабларининг 3-синфи учун «Ўзбек тили дарслиги» ва VI-X синфлар учун «Ўқиш китоби» босиб чиқарилди.

Дарсликлар сифатини яхшилаш мақсадида кўпгина китоблар, чунончи, «Ватан адабиёти», «Қадимги дунё тарихи», «СССР табиий географияси», «Геометрия дарслиги» (2-қисм, планиметрия), «Геометрия масалалари тўплами» (1-қисм) ҳамда 9 — 10 синфлар учун «Тригонометрия масалалари тўплами» ва бошқа китоблар Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги томонидан тасдиқланган янги программага асосан тузиб чиқилди.

Шуниси диққатга сазоворки, бу йил нашриёт политехника таълими дарсликларини босиб чиқаришга алоҳида эътибор берди. 8-9 синфлар учун «Машинашуносликдан қўлланма» (1 ва 2-қисм) «Электротехникадан қўлланма» ва бошқа дарсликлар чиқарилди. Бу эса мактабларда ўқувчиларга политехника таълимини ўргатишда яхши ёрдам беради.

Ўзбек ва рус мактабларининг бошланғич синф ўқувчилари учун «Ҳинд тили» дарслигининг нашр қилиниши ҳам қувончли воқеадир. Чунки бу йил республикамиз мактабларида 3-синф ўқувчилари ҳинд тилини ўқий бошлайдилар. Китоб жуда чиройли безаклар билан сифатли қилиб нашр этилган. Бу дарсликлардан мактабларда ҳинд тилини ўргатишга ўтилган бошқа республикаларга ҳам юборилади.

Нашриёт олий ўқув юртлари учун бирнеча дарслик, республика ўқитувчилари тажрибалари асосида оригинал методик қўлланмалар ҳам босиб чиқарди. «Синф раҳбари», «Мактабларда ўқув устахоналарини ташкил қилиш ва жиҳозлаш», «Болаларни ростгўйлик ва софдиллик руҳида тарбиялаш» каби методик қўлланмалар мактабларда ўқув-тарбия ишларини яхши йўлга қўйишда катта роль ўйнайди.

Н. НАСИМОВ.

ФУТБОЛ

Тошкентликлар яхши ўйнамадилар

Футбол бўйича мамлакат биринчилиги учун «Б» классда ўйнаётган «Меҳнат резервлари» командаси 21 август куни Тошкентдаги марказий «Пахтакор» стадионида «Металлург» (Нижний-Тагиль) командаси билан учрашди.

Ўйиннинг биринчи ярмида ҳисоб очилмади. Чунки меҳмонларнинг ҳужуми ҳар сафар ҳам кучли ҳимоя линиясига дуч келиб барбод бўлаверди. Уларнинг ҳужумчилари ўз рақибларининг штраф майдончасига камдан-кам ёриб ўтдилар.

«Меҳнат резервлари» командасига келганда эса бундай деб бўлмайди. Унинг ҳужумчилари қарши томон ҳимоячиларининг нисбатан кучсизлигидан фойдаланиб, штраф майдончасига бир неча бор ёриб ўтдилар. Лекин ҳар гал ҳам тўпни дарвозага мўлжаллаб тепа олмадилар. Айниқса марказий ҳужумчи Қаҳҳоров жуда ёмон ўйнади. У, ўзига узатилган тўпни рақибларга олдириб қўяберди, халойиққа кулги бўлди.

Ўйиннинг иккинчи ярмида ҳар икки томон дарвозасига биттадан туп киритилди ва мусобақа дуранг бўлди.

Телевизор экранида

23 АВГУСТДА

19.30. «Минглаб саволларга жавоблар» циклидан мактаб ёшидаги болалар учун ўзбек тилида эшиттириш.

19.50. «Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг конференцияси олдидан» циклидан ўзбек тилида адабий эшиттириш.

20.20. Киножурнал.

20.30. Осиё ва Африка мамлакатлари кинофестивали. Туркманистон бадиий фильми — «Махсус топшириқ».

Сўнгги ахборот.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ҚАРДОШ СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРДА

Социализм қуриш йўлида

Румин халқи катта миллий байрамга тайёрланмоқда. 23 августда Руминия фашизм асоратидан озод қилинган кунга 14 йил тўлади.

Руминия меҳнаткашлари социализм қуриш йўлида қўлга киритган ғалабаларини қонуний фахрланиш билан якунламоқда.

Халқ ҳокимияти йилларида Руминия саноати гигант қадамлар билан олға силжиди. Кейинги ўн йил ичида саноат ялпи маҳсулотининг ҳажми 4,8 марта кўпайди. Ўтган йил охирига келиб ишлаб чиқариш воситалари ишлаб чиқариш 1938 йилга (буржуа Руминиясининг энг тараққий қилган йили) нисбатан таққослаганда 5,2 марта, халқ истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш эса 3,5 марта ортди.

Худди шу давр мобайнида қора металлургия саноати маҳсулотининг ҳажми 3,4 марта, машинасозлик саноати маҳсулотининг ҳажми эса 7 баравар кўпайди. Ҳозир мамлакатда электр қуввати ҳосил қилиш 7,4 марта, бинокорлик материаллари тайёрлаш 8 баравар, нефть қазиб чиқариш қарийб 2 баравар ва табиий газ олиш 15 марта ортди.

Мамлакат экономикасининг ана шундай юқори кўрсаткичларга эришa олганлигининг асосий сабаби шундаки, — дейди «Ромыниа либера» газетаси, — румин халқи қудратли жаҳон социалистик лагери мавжуд бўлган шароитда янги ҳаёт қурмоқда.

СССР ва бошқа халқ демократияси мамлакатлари билан яқиндан ҳамкорлик қилиш туфайли, — деб ёзади газета, — мамлакатимиз халқаро меҳнат тақсимотининг барча фойдали томонларини қўлланиб, халқ хўжалигининг хомашё билан таъминланган тармоқларини устун даражада ривожлантириш имкониятларига эга бўлди.

Руминия ишчи партияси ва халқ ҳукумати оғир индустрияга биринчи даражали аҳамият бермоқда. Хунедоар металлургия комбинатини қайта қуришда бутун мамлакат иштирок этмоқда. Бу иккинчи беш йилликнинг йирик қурилишидир. Реконструкция тамомлангач, комбинат пўлат эритишни йилига 400 минг тонна, прокат ишлаб чиқаришни эса 500 минг тоннадан зиёдроқ оширади. Шунингдек Решица, Турда, Сталино шаҳарларида ҳам металлургия ва машинасозлик корхоналари муваффақият билан ривожланмоқда.

Газ ва нефть қазиб чиқаришни ривожлантиришда муҳим аҳамиятга эга бўлган трубо прокат саноати анча мустаҳкамланди. Роман шаҳрида янги йирик трубо прокат заводи ишга туширилди. Заводнинг барча асбоб-ускуналари, шунингдек Европада энг қудратли ҳисобланган трубо прокат стани ҳам Совет Иттифоқида тайёрланган. Янги завод биносини проектлаш ва уни амалга оширишда, машина ва агрегатларни монтаж қилишда совет кишилари қатнашдилар. Совет мутахассисларининг ёрдами туфайли ва қурувчилар коллективининг фидокорона меҳнати натижасида, — деб ёзади, румин матбуоти,—барча ишлар муддатидан илгари ва юқори сифатли қилиб бажарилди. Янги завод асосан мамлакатнинг трубага бўлган эҳтиёжини қондиради. Бу заводнинг ишга туширилиши магистрал газопроводлар қурилишига самарали таъсир кўрсатади.

Иккинчи беш йиллик охирига келиб газопроводларнинг узунлиги 2 минг километрдан зиёдроқ кўпаяди.

«Шарқий магистраль» газопроводи шулар жумласидан бўлиб, у Молдава ва бир қатор Дунай бўйи шаҳарларини газ билан таъминлайди. У Надеша (Трансильвания) дан бошланиб, Карпат тоғларини кесиб ўтиб, Молдава текислигида тугалланади. Шу йили Молдованинг янги индустриал маркази бўлган Онештъ шаҳригача 200 километр газопровод ётқизиш мўлжалланади.

Онештъ шаҳрида «Шарқий магистраль» икки тармоққа бўлиниб, бири шимолга — Роман орқали Ясс шаҳрига, иккинчиси жанубга — Дунайдаги Галац портига боради.

«Шарқий магистраль»нинг табиий гази Молдова саноат корхоналари, шаҳар ва қишлоқларини газ билан таъминлашдан ташқари, бу ерда мавжуд бўлган химиявий индустрия базаси вазифасини, жумладан, синтетик каучук ва пластик масса ишлаб чиқарувчи заводлар учун хомашё вазифасини ҳам ўтайди.

Метан табиий гази химия саноатида хомашё сифатида тобора кенг қўлланилмоқда. Халқ ҳокимияти йилларида Фэгэрашдаги Виктория шаҳрида барпо қилинган химия комбинати метан газини қўлланишнинг катта афзалликларини амалда исботлаб берди. Қишлоқ хўжалиги учун йилига буржуа-помешчик Руминиясининг бутун химия саноати қанча ўғит ишлаб чиқарган бўлса, бу корхона ҳам шунча ўғит ишлаб чиқармоқда.

Социалистик давлатлар қардошларча ҳамкорлигининг воситаси бўлмиш Дунай дарёси соҳилларида индустриал қурилиш ишлари кенг миқёсда авж олдириб юборилди. Браила шаҳрида Руминия, Чехословакия, Германия Демократик Республикаси ва Польша меҳнаткашлари биргаликда йирик целлюлоза-қоғоз комбинати қурмоқдалар. Бу — мамлакатдаги энг машҳур қурилишлардан бири бўлиб, дўстлик қурилиши деб аталади.

Халқ ҳокимияти йилларида халқ хўжалигининг етакчи тармоғи ҳисобланган нефть ишлаб чиқариш саноати мисли кўрилмаган даражада ўсди.

Ўтган йили Руминияда 11 миллион тонна нефть қазиб чиқарилдики, бу 1938 йилдагига қараганда қарийб 2 марта ортиқдир. Лекин румин нефтчилари ватанга янада кўпроқ қора олтин етказиб бериш учун курашмоқдалар. Пармалаш ва нефть қазиб чиқариш методлари такомиллаштирилмоқда, янги нефть конлари очилмоқда. Плоешти тресті янги нефть резервларини очиб бериш учун катта чуқурликларда пармалаш ишлари олиб бормоқда. Бэйкой нефть кони бассейнида энг чуқур Прохова нефть қудуғи пармаланмоқда, унинг чуқурлиги 4 минг метрдир. Геологларнинг фикрича бу ер нефть пластларига жуда бойдир.

Халқ хўжалигининг тез суръатлар билан ривожланиши энергетика базасини муттасил кенгайтира боришни талаб қилмоқда.

Карпат тоғидаги Бистрица дарёсида В. И. Ленин номли қудратли ГЭС қурилмоқда.

Табиий газда ишлайдиган йирик «Стяуа Рошие» электростанциясининг кенгайтирилганлиги ҳақида «Мунна» газетаси қуйидагиларни ёзади: «Бу ерда янги турбогенератор ишга туширилди. ТЭЦ эндиликда Трансильвания ва Мунтениянинг электр қувватига бўлган талабини бутунлай қондира олади».

Мамлакатни индустрлаш қишлоқ хўжалигини техника билан янада кўпроқ қуроллантириш учун кенг истиқбол очиб берди ҳамда қишлоқни социалистик асосда қайта қуришда ҳал қилувчи омиллардан бири бўлди. Шу йили МТС ва давлат хўжаликлари 6000 трактор, 5500 комбайн, 6400 трактор сеялкалари ҳамда культиваторлар, шунингдек кўпгина бошқа хил техника асбоблари оладилар. Бу машиналар меҳнаткаш деҳқон оилаларининг 45 процентини ва бутун ер майдонининг (давлат хўжаликлари билан қўшиб ҳисоблаганда) 53 процентини ташкил қилган социалистик секторни янада мустаҳкамлашда янги қудратли стимул бўлиб хизмат қилади. Руминия халқ хўжалигининг планли ривожланиши революцион характерга эга. У ишлаб чиқарувчи кучларни нотекис ва мақсадга номувофиқ жойлаштиришдек буржуа-помешчик режимининг аянчли меросини йўқотишга ёрдам беради. Руминия ва чет эл капиталистлари завод ва фабрикалар қурар эканлар, бунда фақат максимал даражада фойда олишни кўзда тутиб, саноат корхоналарини тўғри жойлаштириш ҳақида ўйламас, халқ манфаати билан қизиқмас эдилар.

Эндиликда партия ва ҳукумат ишлаб чиқариш кучларини мамлакатнинг бутун территориясида бир текис ривожлантириш, барча область ва районларнинг социал-иқтисодий ҳамда маданий даражасини оширишга қаратилган изчил сиёсатни амалга оширмоқда.

Саноат қурилиши Руминия қиёфасини тубдан ўзгартмоқда. Молдова, Добрудж, Олтения, Венгрия автоном областида ўнлаб йирик завод ва фабрикалар қад кўтарди, электр нурлари порлай бошлади. Бу ерларда машинасозлик, нефть ва газни қайта ишлаш, бинокорлик материаллари ва газлама, кийим-кечак ҳамда пойафзал, дори-дармонлар ва озиқ-овқат ишлаб чиқарувчи саноат корхоналари қурилди.

Румин халқи ўзининг марксча-ленинча партиясининг синалган раҳбарлиги остида порлоқ ва қувноқ ҳаёт йўлидан шахтам олға бормоқда, тинчлик ва социализм лагерини мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшмоқда.

Е. КИСЕЛЕВ.

Бухарест.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ КИНОФЕСТИВАЛИ
ҚИШКИ «ВАТАН» КИНОТЕАТРИДА
эрталаб соат 10 да
Отар беваси,
эрталаб соат 12 да
Ўгай болалар,
кундуз соат 4 да
Вьетнам фильми.
ЁЗГИ «ИСКРА» КИНОТЕАТРИДА
Узоқ соҳилларда.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 23/VIII да **Алишер Навоий**, 24/VIII да **Ганг дарёсининг қизи**.
НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 23/VIII да **Оққуш кўли**, 25/VIII да **Санъат усталари концерти**.
«ВАТАН» (ёзги) — **Биринчи севги қўшиғи**.
«ИСКРА» (қишки) — кеч соат 7-40 минутгача **Узоқ соҳилларда**, 2- залда кеч соат 7-40 минут ва 9-40 минутда **Тентак**, кеч 8-20 минутда **Орол балиқчилари**.
КАФАНОВ номли — **Узоқ соҳилларда**.
«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз ва кечқурун **Шўх йигитлар**.
«ХИВА» — **Этери қўшиғи**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
(Комсомол кўлидаги ёзги бино)
24 августда
КАТТА КОНЦЕРТ
Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артисти **Маҳмуджон Ғафуров**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Эътибор Жалилова**, **Фароғат Раҳматова**, **Абдуғафур Абдураҳмонов**, VI Жаҳон фестивали лауреати **Ҳасан Султонов** ва солистлар қатнашади.
Ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли жўр қилади.

Марказий «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
24/VIII кеч соат 6 ярмида
ФУТБОЛ.
Хитой Халқ Республикаси (Чанчунь, терма) — Ўзбекистон («Пахтакор») командалари ўртасида
Халқаро ўртоқлик учрашуви.
30- абонемент билети ярайди.

Жар кўча, Ўткир проезд, 21-уйда турувчи **Низомиддин Набиевнинг** Колхоз кўчаси, Верний проезд, 4-уйда турувчи Роза Натфуловна Абдулина (Набиева)дан ажралиш ҳақидаги иши Октябрь район, 3- участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808. 136. Совет қурилиши бўлими — 136, Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 29040. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 05489. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № Б- 552.